

2708

3

X. SPRAWOZDANIE

915.

WYDZIAŁU

Krakowskiego Towarzystwa oświaty ludowej.

Rok 1892.

(Przedłożone na Walnem Zgromadzeniu 6 lipca 1893).

KRAKÓW.

Nakładem Towarzystwa oświaty ludowej.

CZCIONKAMI DRUKARNI ZWIĄZKOWEJ

pod zarządem A. Szyjewskiego.

1893.

SPRAWOZDANIE

WYDZIAŁU

KRAKOWSKIEGO TOWARZYSTWA OŚWIATY LUDOWEJ

za rok 1892.

W roku ubiegłym upłynęło lat 10 właściwej działalności naszego Towarzystwa, pozwalamy sobie przeto rzucić okiem na przebieżony okres czasu i rozwój Towarzystwa w ciągu dziesięciolecia.

Rok 1882, to rok zawiązania się we Lwowie dwóch instytucyj humanitarnych, Towarzystwa kółek rolniczych i Towarzystwa oświaty ludowej, które rozbudziły w całym kraju ruch i życie na polu podniesienia oświaty i dobrobytu ludu. Wieść o powstaniu Towarzystwa oświaty ludowej we Lwowie pobudziła także w Krakowie ludzi dobrej woli do czynu. Pp. Julian Dadlez, Henryk Halski, Józef Wiczkowski i Karol Zaleski*), w których gronie sprawa oświaty ludu była przedmiotem częstych dyskusyj i czynnego według możliwości działania, skłonili dra Wilhelma Dadleza do poczynienia energicznych kroków w celu zawiązania takiego Towarzystwa w Krakowie. Ten korzystając z życzliwej znajomości przedstawia myśl i plan akcyi adw. dr. Feliksowi Csesnakowi, który podjął się chętnie zwołania wybitniejszych osób, w celu naradzenia się nad sprawą. Przygotowano rzecz tak, aby uchwalenie statutu nie uległo zwłoce, ułożono listę zaprosić się mających osób i zażądano statutu od lwowskiego Towarzystwa oświaty, które go nadesłało z życzeniami „Szcześć Boże“. W dniu 12 marca 1882 r. odbyło się w kancelaryi adw. dr. Csesnaka w Krzysztoforach zebranie konstytucyjne. Było obecnych przeszło 40 osób, a między nimi pp. śp. Władysław Anczyc, śp. dr. Adrian Baraniecki, Kazimierz Bartoszewicz, dr. Lesław Boroński, dr. Leon Cyfrowicz, śp. Napoleon Ekielski, Karol Estreicher, Michał Gołąb, Józef Hopcas, dr. Faustyn Jakubowski, Julian Maciołowski, dr. Maksymilian

*) Wszyscy od lat 10 są lekarzami, pierwszy w Rawie Ruskiej, trzeci we Lwowie, czwarty w Sanoku, a drugi jako lekarz zdrojowy zmarł w Bystrzy przed dwoma laty.

Machalski, dr. Józef Majer, X. kan. Midowicz, Juliusz Miklaszewski, X. kan. dr. Józef Pelczar, Mieczysław Pawlikowski, dr. Józef Rosenblatt, dr. Tadeusz Rutowski, Jan Nep. Sadowski, śp. dr. Władysław Seredyński, dr. August Sokołowski, dr. Emil Szwarz, dr. Ferdynand Weigel, Stanisław Zarański, dr. Fryderyk Zoll, Ignacy Żółtowski, na początku wymienieni inicjatorzy i wielu innych, których dla braku szczegółowych notatek dziś wyliczyć nie możemy. Po nader ożywionej dyskusji nad kwestyą, czy założyć instytucję lokalną, czy też towarzystwo krajowe na wzór Towarzystwa kółek rolniczych, odroczone uchwalenie statutu i powierzono prowadzenie dalszej akcji ówczesnemu prezydentowi miasta dr. Ferdynandowi Weiglowi.

Już w dniu 5 kwietnia 1882 odbyło się zgromadzenie w sali posiedzeń Rady miejskiej, na którym przedłożono wygotowany przez komisję projekt statutu. Uchwalono statut i przedłożono c. k. Namiestnictwu we Lwowie, które reskryptem z dnia 24 kwietnia 1882 r. L. 2300 przyjęło go do wiadomości, a na dzień 25 czerwca 1882 r. zwołał prezydent Weigel pierwsze Walne Zgromadzenie, celem dokonania wyboru Wydziału w myśl postanowień statutu.

Przewodniczącym wybrano prezydenta dra Ferdynanda Weigla, a w skład pierwszego Wydziału Towarzystwa weszli pp.: dr. Adam Asnyk, Kazimierz Bartoszewicz, X. dr. Władysław Chotkowitzki, Zacharyasz Gutowski, dr. Wilhelm Dadlez, Julian Maciołowski, dr. Kazimierz Ożóg, Tadeusz Romanowicz, dr. Jońatan Warschauer, Józef Wiczkowski, Jan Wojtyga i Ignacy Żółtowski, zaś w skład komisji kontrolującej pp.: Michał Gołąb i Karol Rząca*). Obydwa powyższe Zgromadzenia były nader liczne, tak, iż w obszernej sali posiedzeń Rady miejskiej miejsca nie można było znaleźć.

Zapał dla sprawy rośnie. Z różnych stron kraju od osób bardzo poważnych i od duchowieństwa otrzymuje Wydział życzenia „Szczęść Boże“ i zapewnienia, że instytucja dla ludu tak pożyteczna zawiązała się na czasie, że jest niezbędną i godną poparcia.

Tymi objawami zapału zagrznany jął się Wydział energicznie do pracy.

Pomny na ważność swego zadania, postanawia Wydział działać w ducdu narodowo-religijnym, ogłasza odezwy zachęcające do przystąpienia do Towarzystwa i rozsyła kwestyonariusze do gmin powiatów Chrzanowskiego, Krakowskiego i Wielickiego, na które swą działalność na razie ograniczyć zamierza, aby na podstawie zebranego materiału zakładać czytelnie, a czytelnie te zakłada za pośrednictwem proboszcza, szkoły i dworu, uznając za

---

*) Na posiedzeniu Wydziału 9 lipca 1882 r. wybrano pp.: dra Adama Asnyka wiceprezesem, Ignacego Żółtowskiego podskarbin w miejsce dyr. Maciołowskiego, który dla braku czasu zrzekł się tego urzędu, a dra Wilh. Dadleza sekretarzem, który obowiązki sekretarza spełnia do obecnej chwili.

rzecz niezbędną współdziałanie tych 3 czynników w gminie, jeżeli czytelnia prawidłowo ma się rozwijać, co w regulaminie*) dla czytelní wyraźnie zaznacza. To też liczni XX. Proboszczowie biorą chętny udział w otwarciu czytelní, a nauczycielstwo ludowe garnie się do przyjęcia obowiązków zarządzania czytelnią.

W pierwszym roku działania wpisało się 1.161 członków, a czytelní i bezpłatnych wypożyczalni założył Wydział 29.

Pierwszy Wydział uznaje działalność w kierunku jedynie zakładania czytelní za niezupełną i niewystarczającą. Członek Wydziału Ignacy Zółtowski zwraca uwagę na praktyczną stronę kształcenia ludu i składa na ręce przewodniczącego kwotę 200 złr. (później dodatkowo 170 złr.), wykazując w swem piśmie z dnia 8 lipca 1882, że należy dążyć do ulepszenia uprawy roli i podniesienia gospodarstwa wiejskiego i domowego u włościan. Przygotowawszy rzecz, zakłada Wydział kurs ogrodnictwa, sadownictwa i pszczelnictwa z ogrodem wzorowym przy szkole w Woli Justowskiej i kurs rolnictwa przy szkole w Zabierzowie, zakupując równocześnie niezbędny inwentarz martwy dla tych kursów, a nadto rozdziela między kierowników szkół w Bieńczycach, Rząsce i Szczakowej kwoty pieniężne na prowadzenie robót kobiecych, do potrzeb ludu wiejskiego zastosowanych.

Wreszcie zwraca pierwszy Wydział uwagę na tę część naszego społeczeństwa, która gruntownej potrzebuje oświaty, aby mogła w sobie wzbudzić poczucie, że żyje na ziemi polskiej, t. j. na ludność wyznania mojżeszowego. Czynność swoją w tym kierunku rozpoczyna Wydział w ten sposób, iż uchwała przygotować materyał do petycyi do Sejmu w sprawie zniesienia chajderów, oraz iż zakłada dla dorosłej młodzieży żydowskiej kurs języka polskiego przy szkole męskiej na Kazimierzu, pod kierownictwem dyr. Munka.

Oto plan działalności Wydziału w pierwszym roku istnienia Towarzystwa.

Tymczasem w roku 1883 pod datą 22 stycznia dostają się do rąk duchowieństwa i do łam dzienników „Notifications“, w których konsystorz biskupi Krakowski duchowieństwo dyecezyi przestrzega, aby nie brało udziału w pracach Towarzystwa, gdyż nie ma ufnosci, że Towarzystwo działać będzie na lud wiejski w duchu ściśle katolickim.

Przyczyn na wydanie okólnika do duchowieństwa takiej treści, złożyło się wiele. W statucie nie zastrzeżono wyraźnie, że działać się będzie na lud w duchu narodowo-religijnym, chociaż Wydział nie pojmował inaczej swego ważnego zadania, i postępował od początku w tym duchu, a w regulaminie dla czytelní ludowych przez siebie uchwalonym postanowił, że kościół, szkoła i dwór muszą wspólnie działać około rozwoju czytelní, i że obo-

*) Regulamin dla czytelní uchwalono na posiedzeniu 12 listopada 1882 r. na podstawie referatu dyr. Maciołowskiego.

wiązkiem jest kierownika o harmonijne współdziałanie tych 3 czynników się starać. Chcąc zaznaczyć konieczność współdziałania duchowieństwa tam, gdzie idzie o oświatę ludu, uchwalił też Wydział na posiedzeniu 18 czerwca 1882 r., aby ówczesny przewodniczący z 2 członkami Wydziału udał się do X. Biskupa z prośbą o zachęcenie duchowieństwa do wzięcia udziału w pracach Towarzystwa. Tego przewodniczący nie spełnił z motywów Wydziałowi niewiadomych. Nadto na pierwszych dwóch Walnych Zgromadzeniach pojawiła się znaczna część członków, tak z pośród młodzieży akademickiej, jak i z pośród członków wyznania mojżeszowego, która nie zdawała sobie sprawy z doniosłości zadań Towarzystwa i sposobu ich przeprowadzenia. Stąd niektóre przemówienia na tych zgromadzeniach były niewłaściwe i hałaśliwe. Te wydarzenia mogły rzucić niekorzystne światło na działalność Wydziału i w istocie spowodowały, że konsystorz w swej troskliwości o dobro ludu, dla którego pragnął oświaty zdrowej i na duchu religijnym opartej, wydał powołany wyżej okólnik.

Okólnik ten mógł zachwiać bytem Towarzystwa, bo duchowieństwo, które dotąd skwapliwie i gorąco popierało prace Wydziału, zaczęło się usuwać od udziału w zakładaniu i otwieraniu czytelń ludowych, a nawet zdarzały się wypadki, iż z ambon padały zakazy korzystania z czytelń przez Towarzystwo zakładanych.

Niektórzy członkowie Wydziału zwątpili o naprawie złego, część jednak ufała, że za pomocą Bożą Towarzystwo wydobędzie się z tego nieszczęśliwego położenia.

Przedłożono też konsystorzowi obszerny memoriał, wyjaśniający intencje Wydziału i rzeczywisty stan rzeczy. Odpowiedź nie była przychylna. Wtedy z łona Wydziału wyszła myśl, zwołania szerszego grona członków dbających o dobro sprawy, na poufne zebranie celem naradzenia się, co dalej czynić należy.

W dniu 16 maja 1883 odbyło się poufne zebranie w kole literacko-artystycznym. Wśród ożywionych narad wystąpił p. dr. Henryk Jordan z wnioskiem, aby prosić X. kan. dra Józefa Pelczara o przyjęcie godności prezesa Towarzystwa, uzyskać na to aprobatę Konsystorza i spowodować zmianę statutu w celu oznaczenia, że Towarzystwo ma szerzyć oświatę ludu w duchu narodowo-religijnym. Wniosek ten przyjęto jednomyślnie i wybrano pp. dra Wilhelma Dadleza, dyr. Antoniego Getlicha i dyr. Wincentego Jabłońskiego do wykonania uchwały. X. dr. Pelczar przyjął chętnie propozycję pod warunkiem zgodzenia się na to Konsystorza i pod warunkiem zmiany statutu we wskazanym kierunku. Ta sama deputacja z ówczesnym wiceprezesem p. drem Adamem Asnykiem na czele udała się do księdza Biskupa, który wśród tych warunków przyrzekł poparcie.

Na Walnem Zgromadzeniu w dniu 18 maja 1883 wybrano przewodniczącym X. dra Pelczara, który tę godność piastuje do obecnej chwili, a skład Wydziału o tyle się zmienił, że w miejsce ustępujących pp. ks. dra Chotkowskiego, dra Ożoga, Romanowi-

cza i Wiczkowskiego, wybrano pp. Władysława Anczyca, ks. dra Józefa Krzezińskiego, ks. dra Stanisława Spisa i Antoniego Malkiewiczza. Komisya kontrolująca pozostała ta sama. Dokonano także zmianę statutu na Walnem Zgromadzeniu w dniu 22 czerwca 1883 w trojakim kierunku, a mianowicie: w § 1 zaznaczono, że działalność Towarzystwa na lud religii katolickiej będzie zgodną z zasadami wiary katolickiej, w § 4 opuszczono ustęp o płaceniu wkładek w ratach miesięcznych i przyjęto tylko wkładki roczne najmniej po 1 złr. a dożywotnie po 25 złr., nakoniec w § 8 przyjęto za zasadę, iż w Wydziale ma zasiadać po 2 reprezentantów z duchowieństwa i nauczycielstwa ludowego, że Wydział ma się składać z 15 członków i prezesa, wybieranych na 3 lata, oraz że każdego roku tylko $\frac{1}{3}$ część członków Wydziału ma ustępować, a w ich miejsce ma nastąpić nowy wybór. Zmiany uchwalone przyjęło wys. Namiestnictwo reskryptem z dnia 21 lipca 1883 r. L. 43665 do wiadomości.

Odwołanie znanego okólnika Konsystorza nie następuje jednak od razu.

Wśród tego Rada szkolna krajowa rozporządzeniem z dnia 19 maja 1884 r. L. 5440 wydaje polecenie do Rad szkolnych okręgowych, aby nie dozwalały pod żadnym pozorem używania izb szkolnych na takie cele, jak posiedzenia towarzystw, czytelni, kółek rolniczych itd. bez wyraźnego zezwolenia tej władzy. Skutkiem tego zrzekła się znaczna liczba nauczycieli ludowych kierownictwa czytelni i nie chce umieszczać czytelni w sali szkolnej. To powoduje zatamowanie rozwoju czytelni istniejących i zmusza Wydział do wstrzymania zakładania nowych czytelni po wsiach aż do usunięcia tej przeszkody, tem bardziej, że w gminach wiejskich jedynym niemal miejscem dla czytelni jest budynek szkolny, a w przeważnej części jedynym zdolnym kierownikiem czytelni jest nauczyciel. Przeciw temu rozporządzeniu wnosi Wydział memoriał do wys. Rady szkolnej z prośbą udzielenia zezwolenia na pomieszczenie czytelni ludowych przez nasze Towarzystwo zakładanych w budynkach szkolnych, lecz załatwienie tego podania ulega zwłoce.

Mija rok 1884, a ani Konsystorz biskupi ani też Rada szkolna krajowa nie wydają żadnych pomyślnych dla Towarzystwa rozporządzeń. To powoduje przewodniczącego na posiedzeniu Wydziału 23 stycznia 1885 do rezygnacji. Wydział nie przyjmuje rezygnacji, lecz wybiera deputację złożoną z pp. dra Dadleza, dyr. Jabłońskiego i dyr. Maciołowskiego, która ma się udać do księdza Biskupa z prośbą o przyspieszenie odwołania znanej kurendy, na posiedzeniu zaś 10 marca 1885 powierza Wydział przewodniczącemu osobiste porozumienie się z inspektorem krajowym p. Olszewskim i namiestnikiem hr. Badenim w celu uzyskania przychylnej odpowiedzi na wniesiony memoriał.

Kroki te odnoszą pożądaný skutek. Rozporządzeniem z dnia 8 kwietnia 1885 r. Nr. 1029, drukowanem w *Notificationes* dyecezy

krakowskiej zaznacza Konsystorz biskupi, że „Towarzystwo weszło na drogę prowadzącą do celu, jakiśmy wskazali, a gdy obecnie i statut Towarzystwa żądane zmiany uwzględnili, możemy spokojnie polecić Towarzystwo oświaty ludowej w Krakowie, jako zasługujące na zupełne zaufanie, przeto Duchowieństwo dyecezalne zechce udzielić poparcia znacznej działalności Towarzystwa, wziąć w pracach jego czynny udział, skoro o to wezwaniem będzie.“

Również Rada szkolna krajowa udziela Wydziałowi przez jednego z swoich członków wskazówki, iż należy dla każdej Czytelnicy wnieść odrębne podania przez właściwą Radę szkolną okręgową o zezwolenie używania sal szkolnych na cele Towarzystwa i umieszczenie czytelnicy ludowej. Wydział do tego się zastosował i uzyskał w krótkim czasie takie zezwolenie dla wszystkich wówczas istniejących, a w szkołach ludowych umieszczonych czytelnicy; takie zezwolenie otrzymuje do obecnej chwili dla każdej nowo założonej czytelnicy.

Wskutek wyżej wyłuszczonej przeszkody był Wydział zmuszony w r. 1883 i 1884 ograniczyć swą działalność do założenia jedynie 2 czytelnicy ludowych w Górnej wsi przy Kółku rolniczym i w Ptaszkowy we dworze, oraz 4 bezpłatnych wypożyczalni w Krakowie i jednej w Podgórzu. Z liczby członków 1346 wykreślić musiał Wydział 665, a to tych wszystkich, którzy przed 2 laty dla celów wyborczych lub agitacyjnych wpisali się na członków z kwotą miesięczną 10 ct., a po odbyciu Walnych Zgromadzeń więcej o losy Towarzystwa wcale się nie troszczyli. Nie mogąc z powodu skreślonych przeszkód wiele zdziałać w zakresie zakładania czytelnicy, rozwija Wydział w powyższych 2 latach swą działalność w innym kierunku. Porusza w Sejmie 2 ważne sprawy: wnosi petycję o zniesienie chajderów*) i odnosi się o poparcie tej sprawy do innych instytucji humanitarnych i wszystkich Rad powiatowych, a wynikiem tej petycji była uchwała sejmu wzywająca rząd do zniesienia chajderów i uczynienia ich nieszkodliwymi. Nadto wnosi Wydział petycję**) o zmianie §. 18 ustawy szkolnej w tym duchu, aby nauczycielom ludowym gorliwym wolno było przyjmować urząd pisarza gminnego, obecną bowiem instytucję pisarzy gminnych uważał i uważa Wydział za szkodliwą dla rozwoju autonomii gminnej, tamującą podniesienie poziomu moralności ludu i częstokroć szerzącą pieniaństwo i chęć procesowania się między ludem, a wielką część Rad powiatowych na wezwanie Wydziału popiera tę petycję, Sejm atoli nie załatwił jej, gdyż wówczas Wy-

*) Gruntowny referat na podstawie zebranych materyałów opracował p. Tadeusz Romanowicz, który mimo ustąpienia z Wydziału przyrzekł służyć Towarzystwu czynnie na każde żądanie.

**) Obszerny referat w tej sprawie opracował członek Wydz. dyr. Julian Maciołowski.

dział krajowy miał poruczoną rewizję ustawy szkolnej, przy rewizji miał więc nad tą kwestyą się zastanowić*).

W pierwszym roku istnienia Towarzystwa założył był Wydział, jak podano, kursa praktyczne rolnictwa i ogrodnictwa miejskiego w Woli Justowskiej i Zabierzowie. Kursa te były pod zarządem Wydziału. Pochłonęły one wiele pieniędzy, ofiarowanych na ten cel głównie przez p. Ignacego Żółtowskiego, lecz nie wydały tych owoców, jakie mieć pragnął Wydział. To też po gruntownem zbadaniu tej sprawy przez komisję, w której skład weszli pp. Dr. Dadlez, dyr. Jabłoński i dyr. Maciołowski, uchwalił Wydział na posiedzeniu 26 maja 1884 zwinąć te kursa i postanowił na przyszłość swoją działalność w tym kierunku zaznaczać w ten sposób, iż według możliwości miał wyznaczać nagrody dla tych kierowników szkół ludowych, którzyby ogrody szkolne wzorowo utrzymywali. Tę uchwałę spowodowało także to zapatrywanie Wydziału, iż popieranie tych celów należy raczej do Towarzystwa Kółek rolniczych, które już wówczas energicznie rozwinęło swoje działalność w kraju. Wskutek powyższej uchwały związał też Wydział ściśle stosunki z Towarzystwem Kółek rolniczych. Zarząd główny tego Towarzystwa przyrzekł zawiązywać Kółka rolnicze w tych miejscowościach, gdzie istnieją Czytelnie ludowe, natomiast Wydział naszego Towarzystwa zobowiązał się według możliwości zakładać czytelnie przy Kółkach rolniczych. Jakoż ten ścisły związek między obydwojma Towarzystwami istnieje do obecnej chwili. Wydział bowiem brał i bierze czynny udział przez swoich delegatów w corocznych walnych zjazdach Kółek rolniczych i dąży doborowemi książkami z zakresu gospodarstwa wiejskiego do zawiązywania Kółek rolniczych. Jakoż bardzo wiele Kółek rolniczych i sklepów chrześcijańskich powstało z inicjatywy naszych czytelni ludowych. Na Walnem Zgromadzeniu dnia 23 maja 1885 zdaje Wydział sprawę z dokonania dotychczasowych swoich czynności i podaje do wiadomości swoich członków, że przeszkody tamujące rozwój działalności zostały stanowczo usunięte. W niespełna 2 tygodni potem wybiera nadzwyczajne walne zgromadzenie w dniu 3 czerwca 1885 Księdza Biskupa Krakowskiego protektorem Towarzystwa i dokonywa wyboru nowego Wydziału na lat 3, w myśl postanowień nowego statutu. Z dawnych członków weszli do Wydziału pp. Bartoszewicz Kazimierz, Dr. Wilhelm Dadlez, Wincenty Jabłoński, Julian Maciołowski, Antoni Malkiewicz, X. Dr. Stanisław Spis i Ignacy Żółtowski., a przybyli nowi pp.: X. Dr. Julian Bukowski, Karol Brzeziński, Dr. Franciszek Kasparek, Kazimierz Langie, Bronisław hr. Lasocki, Jan Sędzimir, Stanisław Twaróg i Dr. Władysław Markiewicz.**)

*) Sprawa pisarzy gminnych dotąd stanowczo i po myśli petycji nie została załatwioną.

**) Na posiedzeniu Wydziału 19 Czerwca 1886 wybrano wiceprezesem dyr. Wincentego Jabłońskiego, który piastował tę godność do r. 1888, a pod-

Odtąd czynności Wydziału nie napotykały na przeszkody, a Wydział zwraca swoje usiłowania do zwiększenia dochodów, aby takowe obrócić bezpośrednio na rozwój żywszej działalności. Towarzystwo zyskuje coraz więcej uznania i poparcia. Różne instytucje i władze jak Rada miejska krakowska, Kasa Oszczędności m. Krakowa, Powiatowa Kasa Oszczędności krakowska, Rady powiatowe: Bialska, Chrzanowska, Myślenicka, Nowosądecka, Nowotarska, Tarnobrzaska, Wadowicka i Wielicka pospieszają z subwencyami na cele Towarzystwa, a Wys. Sejm pierwotną subwencyę w kwocie 100 złr. podnosi w r. 1889 do sumy 300 złr., zaś w r. 1890 do sumy 1000 złr. na wniosek komisji budżetowej, która przez usta sprawozdawcy posła Jana hr. Stadnickiego „przyjmuje do wiadomości z najwyższem zajęciem VI sprawozdanie Wydziału krakowskiego Towarzystwa Oświaty ludowej wykazujące rezultaty tak obszerne i doniosłe, że na szczególną uwagę Wys. Sejmu zasługują.“ Równie zaszczytne uznanie wyraża w r. 1891 metropolitalny konsystorz rz. kat. lwowski w kurendzie do duchowieństwa z dnia 26 stycznia 1892, w której czytamy ustęp: „Czytelnie te staną się nie wątpimy w krótkim czasie punktem, w którym życie społeczne narodowe całej parafii będzie się ześrodkuje, a wtedy i kapłanowi jako naturalnej głowie parafii będzie dana możność wywierania skuteczniejszego wpływu poza kościołem na życie rodzinne, umoralnienie, podniesienie dobrobytu ludu jak i co najważniejsze utrzymanie swych parafian, w pośród licznych nieraz wiosek między ludnością innego obrządku kat. rozrzuconych, tak przy łać. obrządku jak i narodowości polskiej. Dlatego też zwracamy uwagę WW. Duchowieństwa na krakowskie Tow. oświaty ludowej i wzywamy, by nie skąpiło pracy w rozszerzaniu działalności tegoż towarzystwa, a tem samem wzięło udział w pracy około szerzenia oświaty ludu.“ W r. 1887 powstaje i wzrasta z każdym rokiem fundusz żelazny Towarzystwa, który jest podstawą bytu każdej instytucji. Pierwszy zawiązek tego funduszu stanowi kwota 57 złr. złożona przez członków Wydziału na

---

skarbinm Dra Antoniego Malkiewicza, który obowiązki skarbnika, a następnie także obowiązki bibliotekarza spełnia do obecnej chwili.

W późniejszych latach odnawia się Wydział następując:

W roku 1887 w miejsce p. Bronisława hr. Lasockiego wybrano p. Dra Juliusza Leo.

W roku 1888 w miejsce p. Karola Brzezińskiego i Stanisława Twaroga wybrano pp. Dra Józefa Kleczyńskiego i Dra Tad. Starzewskiego.

W roku 1889 w miejsce pp. Dra Wład. Markiewicza, Sędzimira i X. Dra Spisa, wybrano pp. Józefa Głuszkiewicza, X Dra Zyg. Lenkiewicza i Dra Aug. Sokołowskiego.

W roku 1890 w miejsce p. Bartoszewicza wybrano p. Maryana Dydyńskiego.

W roku 1891 w miejsce X. Dra Lenkiewicza wybrano p. Juliusza Miklaszewskiego.

W roku 1892 w miejsce p. Głuszkiewicza wybrano X. Jana Łabaja.

posiedzeniu 29 kwietnia 1887 r. W tym samym roku składa na ten cel 2000 złr. w listach zast. 6% Zakładu kred. ziemsk. krakowskiego śp. Amalia Sumowska za pośrednictwem p. Dra Ludwika Wiszniewskiego, a w następnych latach przemasza komitet galicyjski Banku ziemskiego w Poznaniu kilkakrotnie za pośrednictwem członka Wydziału Kazimierza Langiego (sekretarza tegoż komitetu) akcje banku, oraz gotówkę pozostałą po zamknięciu subskrypcyi na akcje, na fundusz żelazny Towarzystwa, tak, iż z końcem r. 1892 fundusz ten przeważnie z tych darów pochodzący wynosi sumę 7899 złr. 23 ct. w. a.

W jakim stopniu wzrasza z każdym rokiem zasobność materialna Towarzystwa, wskazuje zestawienie dochodów i rozchodów z lat 10 podane na str. 22. Poniżej zaś podajemy zestawienie z 10-letniej działalności Towarzystwa w kierunku zakładania czytelń, ilości książek i czasopism ludowych do czytelń wysłanych.

Rok	Założono bezpłatnych czytelń ludowych i wypożyczalni	Wysłano książek do bezpłat. czytelń lud. i wypożyczalni (na założenie nowych i zasilenie istniejących czytelń)	Rozdano książek w darze w kraju, na Śląsk i zagranicę	Prenumerowano czasopism ludowych egzemplarzy
1882/3	29	2598	344	56
1884	7	803	254	62
1885	14	2527	204	92
1886	18	4785	52	106
1887	32	3507	128	185
1888	37	4308	96	281
1889	59	8031	988	283
1890	107	12805	2983	350
1891	107	17146	685	455
1892	102	19306	1161	595
Razem	512	75816	6895	

Do powyższych cyfr musimy dodać niektóre objaśnienia.

Ilość czytelń zwrasta począwszy od r. 1885 z każdym następnym rokiem jeszcze szybciej, a w trzech ostatnich latach zakłada Wydział po sto kilka czytelń, z końcem 1892 r. jest ich 512, a gdy w I półr. 1893 r. założono 17, przeto mamy w obecnej chwili razem 529 czytelń ludowych. Na str. 27 i nast. podajemy chronologiczny wykaz czytelń, a na str. 45 umieszczamy wykaz ilości czytelń w różnych powiatach. Żywszy ruch w zakładaniu czytelń spowodowały nietylko fundusze wzrastające, lecz w znacznej części także ta okoliczność, że liczba członków Wydziału zwiększyła się do 15, a każdego roku przybywały nowe siły, wszystkie zaś czynności, które w pierwszych 2 latach prawie wyłącznie Sekretarz załatwiał, rozdzieliło między siebie kilku członków Wydziału i oddawało się powierzonej pracy z całą energią. Szczególne zaś ożywienie w działalności Wydziału wywołała sekcya gospodarcza, która począwszy od 1888 r. pod przewodnictwem Wiceprezesa p. Dr. Józefa Kleczyńskiego załatwia za Wydział wszelkie sprawy, co tydzień odbywając posiedzenia.

Ilość dzieł rozesłanych na założenie nowych i zasilenie istniejących czytelń wzrosła z końcem dziesięciolecia do pokażnej cyfry 75816, a dodawszy dzieła wysłane w darze różnym innym czytelniom w kraju, na Szląsku pruskim i austryackim, koloniom polskim w Ameryce i Afryce i w niektórych miastach niemieckich w ilości 6895, otrzymamy cyfrę 82711; do tej ilości przybywają dzieła wysłane do naszych czytelń, oraz w darze przez Wydział ofiarowanych w ciągu I półrocza 1893 w ilości 4812, tak iż ogólna liczba dzieł ludowi polskiemu na pokarm duchowy podanych przedstawia z końcem czerwca 1893 r. cyfrę 87523. Pokarm ten w książkach i czasopismach przez nas rozdawanych jest bezwarunkowo zdrowy. Już na posiedzeniu 19 czerwca 1885, wybrał Wydział sekcję literacką*), która wszystkie dziełka gruntownie oceniła i rozszerzania między ludem zaleciła. Czynność swą spełnia ta komisya do obecnej chwili, bez poprzedniego ocenienia żadna książka nie może być zakupioną, a nabywamy książki dla naszych czytelń nietylko ze znanych źródeł we Lwowie i Krakowie i Rzeszowie, lecz także w Poznaniu, Gnieźnie i Warszawie**).

---

*) Pierwotnie tworzyli tą sekcję pp. Kaz. Bartoszewicz, Karol Brzeziński, Winc. Jabłoński, Kaz. Langie i X. Dr. Stan. Spis (przewodniczący), obecnie zaś należą do niej: pp. X. Dr. Bukowski, Maryan Dydyński, Win. Jabłoński, Kaz. Langie, Dr. Jul. Leo, Dr. Ant. Malkiewicz i Jan Wojtyga.

**) Źródła gdzie nabywamy przez sekcję literacką Wydziału ocenione książki dla naszych czytelń są:

- We Lwowie:*
1. Administracya Macierzy polskiej. — Gmach sejmowy.
  2. Administracya wydawnictw Tow. pedagogicznego — ul. Ossolińskich 11.
  3. Komitet wydawnictwa dziełek ludowych.
  4. Księgarnia Polska.

Liczba egzemplarzy czasopism ludowych prenumerowanych dla czytelników wzrosła w ciągu lat 10 niepomniernie, a wydatek na ten cel wynosi w r. 1892 sumę 1296 złr. 35 cent. Stanowi ona prawie połowę ceny kupna książek, która wynosi w r. 1892 sumę 2991 złr. 94 cent. Jestto stosunek niewłaściwy, a jak w dawniejszych latach prenumerowaliśmy dla czytelników po kilka czasopism, tak obecnie musieliśmy przyjąć za zasadę, że prenumeruje się tylko jedno czasopismo, z wyjątkiem dla czytelników w powiecie krakowskim, gdyż otrzymujemy od Wydziału powiatowego subwencję roczną 250 złr. na cele oświaty w tym powiecie, mamy więc tem większy obowiązek otaczania czytelników szczególniejszą opieką. Po 10-letniej działalności swojej spodziewa się Wydział, że przynajmniej w tych miejscowościach, gdzie przez nasze czytelniki rozbudził się ruch oświaty i chęć do czytania, znajdują się obecnie miejscowe fundusze na prenumeratę czasopism, Wydział bowiem ze swoich szczupłych zasobów obrotowych nie może czynić zadość wszystkim w tym kierunku żądaniom. Dawniej prenumerował Wydział wyłącznie czasopisma ludowe lwowskie, od czasu jednak jak wychodzą w Krakowie dwa: *Krakus* i *Lud polski*, a obydwa okazały się dobrymi pismami ludowymi, prenumeruje Wydział przeważnie miejscowe, nie zapominając także o lwowskich, a prenumeratę normuje Wydział według żądań czytelników oraz według powiatów, w których czytelnicy się znajdują. Z krakowskich czasopism ludowych prenumerujemy dla naszych czytelników *Krakusa* i *Lud polski*, zaś z lwowskich: *Bartnika*, *Chatę* i *Nowiny*, *Gospodarza*, *Niedzielę* i *Przewodnika kółek rolniczych*.

Liczba członków nie jest pocieszającą. Po dziesięciu latach rzetelnej, a ogółowi znanej działalności powinno Towarzystwo liczyć płacących członków na tysiące. Tymczasem stan Towarzystwa pod względem liczby członków, naprowadza na smutne spostrzeżenie. W pierwszych 2 latach jest członków przeszło po 1000, w trzecim spada liczba do połowy, gdyż Wydział zmuszony był drugą połowę wykreślić, w r. 1889 i następnych wzrasta liczba członków przeważnie przez znane przystąpienie grona posłów kon-

-
- W Krakowie:* 5. Księgarnia G. Geberthnera i Spółki. — Rynek.
6. Księgarnia Spółki wydawniczej polskiej. — Rynek.
7. Wydawnictwo Towarzystwa Jezusowego. — Kopernika 26.
- W Rzeszowie:* 8. Księgarnia J. A. Pelar,
- W Gnieźnie:* 9. Księgarnia J. B. Langie.
- W Poznaniu:* 10. Dr. Władysław Żebiński (nakładca i autor).
11. Księgarnia nakładowa K. Kozłowski — ul. Długa 8.
12. Księgarnia Jarosława Leitgebera i spółki — ulica Wilhelmska 8.
13. Księgarnia J. K. Żupański.
- W Warszawie:* 14. Księgarnia Krajowa K. Prószyński — Krak. przedmieście.
15. Księgarnia tanich wydawnictw — Szpitalna 5.
16. Drukarnia francuska Czerwińskiego — Nowy świat 36.
17. E. Jankowski (nakładca) — Mazowiecka 11.

serwatywnych Sejmu, oraz gorliwość pp. Delegatów, która przysparza towarzystwu członków zamiejscowych; większość tych członków ogranicza się wszelako na zapłaceniu jednorazowej wkładki, tak iż usunąwszy z listy tych co dalszych wkładek nie płacą znowu spadnie liczba członków do liczby mało przechodzącej 500. Ta obojętność społeczeństwa jest w istocie zatrwajająca, a gdyby Wydział nie doznawał poparcia materyalnego ze strony Wys. Sejmu, Władz autonomicznych i różnych instytucji finansowych, nie mógłby dla braku zasobów spełniać energicznie i z należytą wydatnością doniosłych swoich zadań, które przecież społeczeństwo polskie przy nadarzonych uroczystościach narodowych w słowach zawsze uznaje i jako nader ważne i poparcia godne zaznacza. Zmienność liczby członków dowodzi słomianego zapachu. Zapisywano się czasami dla agitacji podczas wyborów do Wydziału, a po walnych zgromadzeniach zapach ustawał, członkowie przestawali płacić nawet miesięczne 10-centowe wkładki i nie troszczyli się dalej o dobro Towarzystwa, tak że jak wspomnieliśmy, musiał Wydział wykreślić pokazną cyfrę 665 osób z listy członków.

Szczegółowe sprawozdania z czynności każdego roku ogłaszał Wydział drukiem. Miłośnikom oświaty ludowej są te szczegóły z tamtąd niezawodnie znane.

Dla przypomnienia nie możemy jednak w tym krótkim poglądzie na 10-letnią działalność towarzystwa pominąć jeszcze kilku ważniejszych zdarzeń, rzucających światło na sposób i ducha działania Wydziału.

Nietylko zakładaniem czytelni ludowych i dobremi książkami pragnie Wydział spełniać swoje zadanie, lecz także żywym słowem zmierza do celu, zawsze na gruncie narodowym i religijnym.

To też gdy nadeszła uroczystość 200-letniej pamiątki zwycięstwa Sobieskiego pod Wiedniem, urządza Wydział we wrześniu 1883 po wszystkich swoich czytelniach wykłady popularne o Sobieskim, połączone z nabożeństwem dziękczynnym i wezwał do udziału XX. Proboszczy i kierowników czytelni, którzy z gotowością i prawdziwą korzyścią dla ludu wywiązali się ze swego zadania. w Krakowie zaś urządza Wydział bezpłatny wykład popularny o Sobieskim, który wygłosił w dniu 9 września 1883 w sali Rady miejskiej dyr. Julian Maciołowski.

Również bieżący Wydział czynny udział w uroczystości pogrzebowej naszego wieszczka w r. 1890. W dniu 22 czerwca 1890 urządza w Krakowie równocześnie 3 bezpłatne wykłady popularne na temat „dlaczego składamy zwłoki naszego wieszczka Adama Mickiewicza na Wawelu.“ Jeden wygłasza dyr. Julian Maciołowski dla uczennic szkoły sług w budynku szkolnym na Smoleńsku, drugi Dr. Teofil Ziemia w sali posiedzeń Rady miejskiej, a trzeci prof. Czesław Pieniążek w amfiteatrze Nowodworskim, następnie zaś w dniu 29 czerwca 1890 równocześnie dwa wykłady, z których jeden wygłasza prof. Włodzimierz Maślak w am-

fiteatrze, drugi w sali posiedzeń Rady miejskiej prof. Józef Szafran. Nadto zakupuje Wydział w znacznej ilości kilka dziełek wówczas wydanych o Mickiewiczu, rozsyła je na pamiątkę do wszystkich swoich czyteln i urządza w nich za pośrednictwem kierowników czyteln odczyty popularne dla ludu. Nadesłane z różnych stron kraju sprawozdania stwierdziły, że wpływ tych wykładów był pouczający i nader korzystny. W następnym zaś roku 1891 święci Wydział pamiątkę narodową Konstytucyi 3 maja z dość znacznemi ofiarami pieniężnemi.

Chcąc ludowi podać bezstronny, a prawdziwy i pouczający opis tego ważnego faktu z dziejów Polski, rozpisuje Wydział konkurs na napisanie dobrego i popularnego dziełka o Konstytucyi 3 maja. Żadna z nadesłanych prac nie odpowiadała warunkom konkursu. Wtedy udaje się Wydział do prof. Juliusza Miklaszewskiego, który z wszelką gotowością i bezinteresownie spełnił poruczone zadanie, Wydział każe drukować ten „odeczyt popularny o Konstytucyi 3 maja“ w kilku tysiącach egzemplarzy i rozsyła do wszystkich czyteln z wezwaniem do kierowników, aby na podstawie tej książki wygłosili odczyty popularne dla ludu, a przed uroczystością w marcu 1891 wygłosił p. Miklaszewski w Krakowie w amfiteatrze Nowodworskim cztery bezpłatne wykłady popularne o Konstytucyi 3 maja.

Nietylko dorywczo urządza Wydział pouczające wykłady, lecz podejmuje także zadanie szerzenia pożytecznych wiadomości szeregiem bezpłatnych wykładów popularnych każdego roku urządzanych dla rzemieślników, przemysłowców i szerszych kół mieszkańców Krakowa.

Począwszy od r. 1886 odbywają się takie wykłady popularne w miesiącach zimowych w amfiteatrze gimnazyum św. Anny (Nowodworskim) w niedzielę popołudniu. Wykłady te z dziedziny historii kościelnej, historii polskiej, higieny, nauk przyrodniczych i społecznych ściągają liczne zastępy słuchaczy i przynoszą im niewątpliwie nieocenione korzyści moralne. Ważny ten zakres swojej działalności spełniać może Wydział tylko wskutek bezinteresownego współdziałania pp. Prelegentów, którzy nie żałują ani trudu ani czasu, aby służyć dobrej sprawie. To też Wydział z wyrazem prawdziwej wdzięczności poczuwa się do obowiązku złożenia im za to na tem miejscu serdecznego podziękowania i wymienienia ich nazwisk. Są nimi pp.: chemik miejski Stanisław Alberti, X. Jan Badeni, Kazimierz Bartoszewicz, prof. Dr. Ernest Bandrowski, X. Dr. Julian Bukowski, prof. X. Dr. Chotkowski, insp. Dr. Ludomił German, prof. Bronisław Gustawicz, prof. Waleryan Heck, prof. Dr. Józef Kleczyński, prof. Dr. Władysław Kulezyński, Kazimierz Langie, śp. Dr. Bolesław Lutostański, prof. Szymon Matusiak, prof. Juliusz Miklaszewski, Dr. Jan Opiński, prof. Czesław Pieniążek, prof. X. Dr. Józef Pelczar, prof. Dr. J. Rostafiński, dyr. Jan Rotter, prof. Dr. August Sokołowski, prof. Gustaw Steingraber, prof. Wincenty Stroka, prof. Dr. Franciszek Tomaszewski,

prof. M. Zaleski i prof. Dr. Teofil Ziemia. Treść tych wykładów z lat poprzednich podawaliśmy w każdorocznym sprawozdaniu, dlatego obecnie wyliczymy tylko tytuły tych wykładów, które się odbyły w r. 1992, a mianowicie: „o Zygmuncie Krasińskim“ dwa wykłady prof. Stroki, „o księdzu Piotrze Skardze“ prof. X. Dra Pelczara, „o fałszowaniu pokarmów i napojów“ chem. Albertiego, „z higieny mieszkań i o desynfekcyi“ Dra Jana Opieńskiego, „o powietrzu i wodzie“ prof. Dra Tomaszewskiego, „o pająkach“ prof. Dra Kulczyńskiego, „o odkryciu Ameryki“ 2 wykłady prof. Hecka, „o emigracyi“ prof. Dra Kleczyńskiego, „co zrobić można z węgla kamiennego“ prof. Steingraberera i „o Krzyżakach“ Dra Augusta Sokołowskiego.

Wydział postanowił wprowadzić w życie podobne bezpłatne wykłady popularne także w innych większych miastach kraju. Jakoż udało się w ciągu ubiegłych lat pozyskać dla tej sprawy 2 prelegentów, którzy bezinteresownie w Białej wygłosili odczyty popularne, a mianowicie: poseł Stanisław Szczepanowski w marcu 1890 „o organizacyi robotników w Anglii“, a drugi podobnej treści prof. X. Dr. Władysław Chotkowski w r. 1891.

Nadto urządził Wydział w ubiegłych latach dwa odczyty publiczne na dochód Towarzystwa w sali posiedzeń Rady miejskiej w Krakowie. Jeden wygłosił poseł Szczepanowski w grudniu 1888 „o polskich tradycyach w wychowaniu“ a dwa odczyty w dniach 3 i 5 kwietnia 1892 Dr. Witold Skarzyński z Poznania „o kwestyi socyalnej“.

Z prawdziwym zadowoleniem i chlubą wspomnieć także musimy o założeniu instytucyi doniosłego dla miasta znaczenia tj. szkoły sług żeńskich. Myśl założenia tej szkoły powstaje w r. 1888 w łonie Towarzystwa nauczycielek w Krakowie, które zachęca nas do wprowadzenia w życie tej instytucyi. Po wypracowaniu statutu i przygotowania materyału przez dyr. Juliana Maciołowskiego, przedkłada Wydział sprawę Wys. Radzie szkolnej krajowej, która rozporządzeniem z dnia 15 stycznia 1890 L. 507 upoważnia Wydział do założenia szkoły i zezwala gronu nauczycielek na udzielanie w niej nauki, a rozporządzeniem z d. 9 marca 1890 L. 4029 zezwala na powierzenie kierownictwa fachowego szkoły dyr. Julianowi Maciołowskiemu; gdy następnie Rada szkolna okręgowa rozporządzeniem z dnia 10 marca 1890 L. 214 zezwoliła z gotowością na pomieszczenie tej szkoły w budynku szkoły miejskiej na Smoleńsku, a Konsystorz biskupi reskryptem z dnia 12 marca 1890 L. 107 zamianował dla tej szkoły katechetę, następuje w marcu 1890 uroczyste jej otwarcie.

Rozwój tej szkoły z poprzednich 2 lat podał Wydział w dawniejszych sprawozdaniach rocznych, stan zaś tej szkoły za rok 1892/3 podajemy na str. 46. Wydatek roczny na utrzymanie tej szkoły wraz z wypożyczalnią bezpłatną dla uczennic tej szkoły dochodzą do sumy 200 złr. Kosztu tego nie żałujemy, ale też spodziewamy się, że tak ogół mieszkańców Krakowa, jak i chlebo-

dawcy sług, uczęszczających do szkoły, nie odmówią poparcia materialnego dla dalszego utrzymania i rozwoju szkoły i dobrowolnie na ten cel złożą ofiary. Szkoła o wiele pomyślniej się rozwija od podobnych instytucyj w innych miastach kraju, a tak pomyślny wynik zawdzięczamy wyłącznie energii dyrektora szkoły, oraz bezinteresownej i pełnej poświęcenia pracy pań nauczycielek. To też z wyrazem żywej wdzięczności składa im Wydział na tem miejscu najserdeczniejsze za tę obywatelską pracę podziękowanie.

Zadaniem Wydziału było w ciągu swej działalności nie spuszczać z oka także podupadłego moralnie i materialnie stanu rzemieślniczego.

Dlatego Wydział zakładał czytelnie po miasteczkach, a w ciągu 2 lat ostatnich zamierzał wprowadzić w życie wydawnictwo „Rzemieślnika polskiego“ i uzyskał na ten cel fundusz z dobrowolnych składek pochodzący, który atoli nie wystarcza na rozpoczęcie tak ważnego dzieła, ile że szczupłe zasoby Towarzystwa nie dozwoliłyby nam brać na siebie ciężaru utrzymania czasopisma. Fundusz zebrany umieszczony w książeczce wkładowej powiat. kasy oszczędności Nr. 8230 na łączną sumę 1.870 złr. znajduje się dotąd nienaruszony w naszym przechowaniu. Troskliwością o stan rzemieślniczy powodowany organizuje Wydział w r. 1891 wycieczkę rzemieślników w celach naukowych na wystawę do Pragi, pod kierownictwem inżyniera p. Meusa, a koszta tej wycieczki pokryto subwencyą Rady miejskiej na ten cel udzielonej w kwocie 300 złr., darem Ignacego Żółtowskiego w kwocie 50 złr. i kwotą 100 złr. z ogólnych funduszy Towarzystwa na ten cel przeznaczoną.

Rozgałęziona działalność Towarzystwa, oraz wielka ilość czyteln ludowych, rozsianych w różnych powiatach kraju, utrudniają w wysokim stopniu sprężystą nad nimi opiekę. Pewne braki w tym kierunku uczuwa Wydział nieraz bardzo dotkliwie. Wprawdzie stan czyteln znany jest Wydziałowi bądź z dorocznych pisemnych sprawozdań przez kierowników nadsyłanych, bądź z gruntownej lustracji czyteln dokonanej w poprzednich latach przez kilku członków, jak pp. dra Dadleza, dra Kleczyńskiego, ks. Łabaja, dra Malkiewicza, oraz przez delegatów pp. dra Józefa Surzyckiego i dra Antoniego Surowieckiego, zaś w r. 1892 w powiatach Myślenickim, Wadowickim i Żywieckim przez dyr. Maciołowskiego, mimo to uważa Wydział tę pieczę za niewystarczającą. Pomyślny rozwój czyteln wymaga opieki bezpośredniej i zachęty cieplej ze strony tych, którzy znając dobrze stosunki danej miejscowości lub danego powiatu, są w możności wywierania bezpośredniego wpływu na bieg spraw natury publicznej. Takiego będąc przekonania i nie mogąc osobiście wykonywać zawsze i wszędzie nadzoru nad czytelniami, postanawia Wydział w roku ubiegłym przeprowadzić zmianę organizacji Towarzystwa i stworzyć nadzory okręgowe i miejscowe. Pobudką do wprowadzenia w życie tej organizacji było zawiązanie się „komitetu powia-

towego krak. Tow. oświaty ludowej“ w powiecie Mieleckim w dniu 3 maja 1891 r. Projekt zmian statutu w tym duchu był już przygotowany w roku zeszłym, Wydział jednak nabrał przekonania, że projekt w roku zeszłym przedłożony, wymaga zmian i dlatego odroczył sprawę, mając zamiar wystąpić z nią na osobnem Walnem Zebraniu zwołanem wyłącznie dla zmian statutu. Mamy nadzieję, że organizacya powiatowa przyczynić się winna do ożywienia ruchu spraw naszego Towarzystwa, i pobudzi ludzi dobrej woli w dalszych powiatach do skuteczniejszego niż dotąd poparcia celów naszego Towarzystwa.

Na zakończenie tego krótkiego rysu 10-letniej działalności Wydziału nadmieniamy jeszcze, że prawie równocześnie z Towarzystwami oświaty ludowej lwowskiem i krakowskiem, zawiązały się takie same Towarzystwa w innych miejscowościach kraju, jak w Przemyślu, Rzeszowie, Stanisławowie, Nowym Targu i Tarnowie, jak to nam wiadomo z dzienników. Chcąc zawiązać ściślejsze stosunki z temi Towarzystwami, udaliśmy się w r. 1888 do zarządów z prośbą nadesłania nam szczegółowych sprawozdań przyrzekając wzajemność. Nie otrzymaliśmy dotąd żadnej odpowiedzi z wyjątkiem od tarnowskiego Towarzystwa oświaty ludowej, które toczyło nawet z nami rokowania w sprawie połączenia się.

Tarnowskie Tow. oświaty lud. w swej odezwie z dnia 25 kwietnia 1893 wykazuje, że założyło dotąd w Tarnowie i okolicy 23 czyteln ludowych. W sprawozdaniu zaś lwowskiego Towarzystwa oświaty ludowej za rok 1892 czytamy, że liczba wszystkich czyteln wiejskich i miejskich założonych przez Towarzystwo, wynosi 211, a dochód w roku ubiegłym sumę 3.029 złr. 41 ct.

W naszym Towarzystwie krakowskiem ogólna suma dochodów uzyskanych w roku 1892 — nie wliczając pozostałości kasowej z roku 1891 w kwocie 50 złr. 62 ct. — wynosi 6.465 złr. 01 ct., jest zatem o 1.195 złr. 62 ct. większą, aniżeli dochód 1891 r. (5.269 złr. 39 ct.). Powiększenie dochodów mamy do zawdzięczenia znaczniejszej ilości wkładek członków, a głównie znaczniejszym darom.

Tytułem wkładek złożyli członkowie naszego Towarzystwa kwotę 1.736 złr. 60 ct., tj. o 247 złr. 25 ct. więcej, aniżeli w roku 1891. Jest to znacznie więcej, aniżeli kiedykolwiek było, a jednak nie dosyć, aby należytą działalność Towarzystwa umożliwić, niedosyć, aby mieć przekonanie i dowód, że społeczeństwu naszemu wiele zależy na osiągnięciu skutków, które są głównym celem działalności Towarzystwa. Wymienieni w zeszłorocznem sprawozdaniu członkowie zasilili fundusze Towarzystwa znaczniejszemi wkładkami także i w roku 1892. Nie zrażając się biernością ogółu, mamy nadzieję, że przy pomocy ludzi dobrej woli, że przy pomocy duchowieństwa, które już obecnie jest silną dźwignią Towarzystwa, uda się nam dochody z wkładek znacznie pomnożyć tak, aby one główną podstawę naszego budżetu stanowiły,

aby uwolniły nas od liczenia na niepewne dary i niechętne subwencye, o które trzeba nieraz prosić, jakby o jałmużnę.

Z darów mieliśmy 1.912 złr. 65 ct. dochodu, tj. o 621 złr. 05 ct. więcej, aniżeli w roku 1891 (1.291 złr. 60 ct.). Wyrazy publicznego podziękowania pospieszamy złożyć przede wszystkim „Komitetowi galicyjskiemu dla spraw Banku ziemskiego w Poznaniu“, za którego wpływem i pośrednictwem postanowiła Dyrekcyja Banku ziemskiego wypłacić nam jako dar pierwotnie na zakupno zbiorowych akcyj Banku ziemskiego w Poznaniu przeznaczone częściowe wpłaty a to:

Komitetu powiatowego w Borszczowie	358 złr. 25 ct.
Komitetu powiatowego w Kamionce	356 „ — „
Karola Berke i Hr. Potulickiego	155 „ — „
Towarzystwa lekarskiego w Krakowie	62 „ — „
Zbigniewa Horodyskiego	62 „ — „
Towarzystwa dramatycznego w Tarnobrzegu	80 „ — „
Hermana Kroo w Wojkowej	31 „ — „
X. Mac. Dzielskiego w Gawłuszowicach	31 „ — „
X. Grabowskiego w Przecławiu	31 „ — „

razem . . . . . 1.166 złr. 25 ct.

P. Erazm Jerzmanowski, który już niejednokrotnie znacznie-sumami fundusze nasze powiększał, ofiarował nam i w roku ubiegłym za pośrednictwem Redakcyi „Nowej Reformy“ kwotę 100 złr., a za pośrednictwem p. Ignacego Żółtowskiego 50 złr., razem 150 złr. Towarzystwo nauczycieli szkół wyższych w Krakowie ofiarowało nam 125 złr. 37 ct. jako czysty dochód z „Pogadanek pedagogicznych“. P. Dr. Witold Skarzyński ze Spławia w Wielkopolsce przeznaczył dla naszego Towarzystwa czysty dochód z odczytów „O kwestyi socyalnej“, mianych w Krakowie w dniu 3-go i 5-go kwietnia 1892, wskutek czego fundusze nasze powiększyły się o 125 złr. 37 ct. Od p. Wiktora Barabasza, dyr. Towarz. muzycznego w Krakowie, otrzymaliśmy 87 złr. 50 ct. jako połowę dochodu brutto z koncertu w Szczawnicy w dniu 20. lipca 1892 urządzanego; dalej od komitetu festynu w dniu 22. czerwca 1892 w Krakowie połowę czystego dochodu w kwocie 83 złr. 06 ct. Następnie przestali nam w darze: X. Bański 5 złr., X. Jabczyński 10 złr., X. Dr. Jurgowski 4 złr., p. Dr. Kazimierz Kruszyński 23 złr., panny Andrzejkowiczówny 8 złr., p. Michał Bielikowicz 10 złr., Zjazd maturzystów gimnazjum św. Anny z roku 1882 14 złr. 80 ct., prof. Dr. Korczyński 10 złr., Zakład naukowy p. Seweryny Górskiej 14 złr., p. Lucyna Niewiadomska 4 złr., p. Wanda Markiewiczówna 39 złr. 60 ct., Czytelnia w Wilamowicach 15 złr., zaś wiele innych osób mniejsze kwoty. Wszystkim tym osobom i instytucjom składamy niniejszem podziękowanie, zapewniając ich, że w znacznej części tylko dzięki ich darom, mogliśmy w roku ubiegłym to zrobić, z czego poprzednio sprawę zdano. Wreszcie otrzymaliśmy za pośrednictwem prof. Dra Kleczyńskiego 466 złr. 20 ct. jako czysty dochód uzyskany z urzą-

dzenia amatorskiego przedstawienia muzyczno-teatralnego w Zakopanem.

Tytułem subwencji otrzymaliśmy od Wysokiego Sejmu krajowego 1000 złr., od Rady miasta Krakowa 300 złr., od zawsze gotowego do popierania celów naszego Towarzystwa Wydziału Rady powiatowej krakowskiej z funduszków powiatowej Kasy oszczędności 250 złr., od Kasy oszczędności miasta Krakowa 200 złr., od Wydziału Rady powiatowej w Ropczycach 50 złr., od Wydziału Rady powiatowej w Białej 50 złr. i od Wydziału Rady powiatowej w Łańcucie 10 złr., razem 1.860 złr., zatem o 55 złr. więcej, aniżeli w roku 1891 (1.805 złr.).

Do niewielu ludzi dobrej woli, którzy czynną pomoc niosą nam zawsze chętnie, zaliczamy naszych delegatów, zajmujących się często niezbyt przyjemnym zbieraniem wkładek od członków i zbieraniem darów. Za ich to pośrednictwem otrzymaliśmy 557 złr. 42 ct. Zebrali mianowicie i nadesłali do kasy naszego Towarzystwa: p. Maryan Dydyński, poseł na Sejm krajowy, 210 złr., Mieleski komitet krakowskiego Towarzystwa oświaty ludowej 120 złr., p. Lucyna Niewiadomska w Krakowie 55 złr. 62 ct., p. Marceji Gorączko, notaryusz w Krościenku nad Dunajcem 42 złr., p. Józefa Kruszyńska w Krakowie 42 złr., p. Dr. Antoni Surowiecki, adwokat w Tarnobrzegu 33 złr., p. Franciszek Groele, dyrektor szkoły w Wieliczce 31 złr. 80 ct., Dr. Szymon Bernadzikowski, lekarz w Brzesku 14 złr., Dr. Jan Malec, adwokat w Andrychowie 11 złr.

Kto kiedykolwiek zajmował się czas dłuższy zbieraniem wkładek, ten oceni należycie zasługę wymienionych osób, od lat kilku wytrwale działalność Wydziału popierających, za co im szczerze podziękowanie składamy, prosząc, aby i w przyszłości równą życzliwość dla sprawy a w działaniu wytrwałość zachować raczyli.

Ogólna suma rozchodów wynosi 6.280 złr. 49 ct., z czego na zakupno i oprawę książek przypada więcej niż połowa, bo 3.453 złr. 19 ct. Zapłacono mianowicie za książki w 1891 roku zakupione 1.574 złr. 88 ct., zaś 1.417 złr. 06 ct. za książki zakupione w roku 1892. Koszta prenumeraty czasopism ludowych dla czytelników wynosiły 1.276 złr. 33 ct., koszta urządzania odczytów popularnych w Krakowie 105 złr. 20 ct., koszta połączone z utrzymaniem szkoły sług w Krakowie 149 złr.

Na pokrycie wszystkich wydatków roku 1892 dochody nie wystarczyły, i z tego to powodu zaległości z tego roku, jako to: za książki zakupione w roku 1892 złr. 778 97½ ct., rubli 412 85½ kp. i marek 1.271 14 fen., czyli razem około 2.057 złr. 73 ct. tudzież za oprawę książek 548 złr. 49 ct. i rachunek drukarni 69 złr. 30 ct., a więc ogółem około 2.675 złr. 42 ct. pokryć trzeba będzie z dochodów roku 1893.

Okazuje się z tego, że celem podtrzymania tylko normalnej działalności, potrzebowaliśmy w roku 1892 na książki i oprawę 6.059 złr. 41 ct., a na wydatki ogółem 8.955 złr. 91 ct. Suma ta

w roku 1893 znacznie większą być musi, jeżeli działalność nasza niema doznać przerwy, jeżeli podtrzymywać mamy czytelnie już założone a oprócz tego zakładać czytelnie nowe.

Faktyczny ten stan rzeczy przedstawiamy naszemu społeczeństwu w nadziei, że dostarczy nam środków materialnych do dalszej pracy na obranej drodze, przedstawiamy w nadziei, że prócz słownego uznania naszej działalności, da nam także dowody, że to wszystko, co się mówi i pisze o oświacie ludu, nie jest tylko frazesem.

W Krakowie 30 czerwca 1893.

Dr. Wilhelm Dadlez,
sekretarz.

Ks. Dr. Józef Pelczar,
przewodniczący.

CZŁONKOWIE WYDZIAŁU :

Ks. Dr. Julian Bukowski.

Maryan Dydyński.

Ks. Jan Łabaj.

Wincenty Jabłoński.

Dr. Józef Kleczyński zast. przew.

Kazimierz Langie.

Dr. Juliusz Leo.

Dr. Antoni Malkiewicz, podskarbi.

Julian Maciołowski.

Juliusz Miklaszewski.

Dr. August Sokołowski.

Dr. Tadeusz Starzewski.

Jan Wojtyga.

Ignacy Żółtowski.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW

KRAKOWSKIEGO TOW. OŚWIATY LUDOWEJ

za czas od 1 stycznia 1892 do 31 grudnia 1892.

I. Obrót kasowy.

A. Przychód.

1. Wkładki członków towarzystwa:			
za rok 1889	5 złr. — ct.		
" " 1890	23 " — "		
" " 1891	347 " 70 "		
" " 1892	1314 " 40 "		
" " 1893	46 " 50 "	1736 złr. 60 ct.	
2. Dary		1912 " 65 "	
3. Subwencje		1860 " — "	
4. Czysty dochód z przedstawienia amatorskiego w Zakopanem		466 " 20 "	
5. Odsetki fund. żelaznego przeznaczone na bieżące wydatki	340 złr. 50 ct.		
odsetki fund. żelaznego na pomnożenie tegoż funduszu przeznaczone	16 " 34 "		
odsetki fund. konkursowego na pomnożenie tegoż funduszu	4 " 98 "	361 " 82 "	
6. Zwrot za sprzedane książki		49 " 40 "	
7. Różne inne dochody		78 " 34 "	
Dochód uzyskany w roku 1892	razem .	6465 złr. 01 ct.	
8. Pozostałość z roku 1891		50 " 62 "	
Razem przychód . .		6515 złr. 63 ct.	

B. Rozchód.

1. Zapłacono za książki kupione:			
w roku 1891	1574 złr. 88 ct.		
w roku 1892	1417 „ 06 „	2991 złr. 94 ct.	
<hr/>			
2. Oprawa książek		461 złr. 25 ct.	
3. Prenumerata czasopism dla czytelników		1276 „ 33 „	
4. Koszta urządzania odczytów		105 „ 30 „	
5. Wydatki na szkołę dla służby		149 „ — „	
6. Koszta lustracyi czytelników		30 „ — „	
7. Koszta korespondencyi, przewozu książek i przesyłek pocztowych do czytelników 413 złr. 42 ct.			
8. Pomoc kancelaryjna	127 „ — „		
9. Potrzeby kancelaryjne, opał, światło, usługa i czynsz	290 „ 39 „		
10. Zbieranie wkład. od członków	27 „ 87 „		
11. Stemple na kwity	7 „ 07 „		
12. Druki	101 „ 55 „		
13. Druk sprawozdań za 1890 i 1891 r. oraz koszta Waln. Zgr.	208 „ 95 „		
14. Różne drobne wydatki	69 „ 10 „	1245 „ 35 „	
	Razem	6259 złr. 17 ct.	
15. Do funduszu żelaznego		16 „ 34 „	
16. Do funduszu konkursowego		4 „ 98 „	
	Razem	6280 złr. 49 ct.	

Zestawienie :

Przychód	6515 złr. 63 ct.
Rozchód	6280 „ 49 „
	<hr/>
Pozostałość na rok 1893	235 złr. 14 ct.

II. Fundusz żelazny.

Stan w dniu 31 grudnia 1891	7882 złr. 89 ct.
Przychód w roku 1892	16 „ 34 „
	<hr/>
Razem	7899 złr. 23 ct.

III. Fundusz konkursowy.

Stan w dniu 31 grudnia 1891	110 złr. 07 ct.
Przychód w roku 1892	4 „ 98 „
	<hr/>
Razem	115 złr. 05 ct.

IV. Fundusz depozytowy

w kwocie 263 złr. 55 ct. wydano właścicielowi Wmu Ignacemu Żółtowskiemu.

Zaległe spłaty

z roku 1892 do spłacenia w roku 1893.

Rachunek drukarni	69 złr. 20 ct.
Za oprawę książek	548 „ 49 „
Za książki złr.	778 złr. 97 ¹ / ₂ ct.
rubli 412·85 à 1·25	516 „ 07 „
marek 1271·14 à —·60	762 „ 69 „ 2057 „ 73 ¹ / ₂
Razem	2675 złr. 42 ¹ / ₂

Dr. Antoni Malkiewicz
podskarbi.

Komisya kontrolująca potwierdza zgodność tego zamknięcia z księgami Towarzystwa.

Michał Gołąb.

Henryk Müldner.

Karol Rząca.

W Y K A Z

objaśniający szczegółowy stan czytelń i bezpłatnych wypo-
życzałń z dniem 30 czerwca 1893 roku.

(Ułożony w porządku chronologicznym).

- „ 1. **Bieżanów**, pow. *wielicki*, kier. prob. ks. Józef Kufel, dzieł 293 wartości 64 złr. 83 ct.
- „ 2. **Bieńczyce**, pow. *krakowski*, przy Kółku rolniczem, kier. Jan Ziemia gosp., dzieł 354 wartości 116 złr. 86 ct
- „ 3. **Wola Justowska**, pow. *krakowski*, przy Kółku rolniczem, kierow. Antoni Lach naucz., dzieł 306 wartości 94 złr. 43 ct.
- „ 4. **Wielopole Skrzyńskie**, pow. *ropczycki*, kier. Jan Matysek naucz., dzieł 340 wartości 112 złr. 35 ct.
- „ 5. **Pobiedr**, pow. *wadowicki*, kier. ks. prob. Dr. Ludwik Jurgowski, dzieł 278 wartości 82 złr. 21 ct.
- „ 6. **Szczakowa**, pow. *chrzanowski*, kier. J. Podgórski naucz., dzieł 320 wartości 100 złr. 55 ct.
- „ 7. **Ciężkowice**, pow. *chrzanowski*, kier. Piotr Zaremba naucz., dzieł 290 wartości 88 złr. 2 ct.
- „ 8. **Świątniki górne**, pow. *wielicki*, kier. Jan Malicki naucz., dzieł 264 wartości 82 złr. 82 ct.
- „ 9. **Rybna**, pow. *krakowski*, kier. Stan. Sędera naucz., dzieł 220 wartości 61 złr. 8 ct.
- „ 10. **Czernichów**, pow. *krakowski*, przy Kółku rolniczem, dzieł 168 wartości 51 złr. 60 ct.
- „ 11. **Kobylany**, pow. *krakowski*, kier. Ludwik Szafranski naucz., dzieł 180 wartości 58 złr.
- „ 12. **Niepołomice**, pow. *bocheński*, kier. Konstanty Przybyłko naucz., dzieł 323 wartości 99 złr. 18 ct.
- „ 13. **Siepraw**, pow. *wielicki*, kier. Jan Klimaża naucz., dzieł 298 wartości 89 złr. 28 ct.
- „ 14. **Mogilany**, pow. *wielicki*, kier. prob. ks. Walenty Piotrowski, liczy dzieł 288 wartości 89 złr. 38 ct.
- „ 15. **Gdów**, pow. *wielicki*, kier. pocztmistrz Józef Ślósarczyk, dzieł 283 wartości 92 złr. 24 ct.
- „ 16. **Dobczyce**, pow. *wielicki*, kier. Józef Kołczyński naucz., dzieł 318 wartości 106 złr. 80 ct.
- „ 17. **Skawina**, pow. *wielicki*, kier. Eustachy Hałaciński naucz., dzieł 94 wartości 36 złr. 49 ct.
- „ 18. **Regulice**, pow. *chrzanowski*, kier. K. Kirschner naucz., dzieł 298 wartości 86 złr. 38 ct.
- „ 19. **Liszki**, pow. *krakowski*, przy Kółku rolniczem, kier. Stan. Niedzielski naucz., dzieł 264 wartości 74 złr.
- „ 20. **Choraǳica**, pow. *wielicki*, zwinęta w r. 1890.

- Nr. 21. **Rybitwy**, pow. *wielicki*, zwinęta w r. 1890.
- " 22. **Rząska szlachecka**, pow. *krakowski*, kier. Olga Fiszerówna naucz., dzieł 199 wartości 60 złr. 41 ct.
- " 23. **Wadowice**, przy Stowarzyszeniu rękodzielników, dzieł 88 w. 36 złr. 47 ct.
- " 34. **Ropczyce**, pow. *ropczycki*, kier. ks. Władysław Szymanek, dzieł 297 wartości 90 złr. 54 ct.
- " 25. **Łęki**, p. *białski*, kier. Piotr Białek naucz., dzieł 275 wartości 83 złr. 60 ct.
- " 26. **Kraków**, wypożyczalnia przy internacie kandydatów seminarium męskiego, kier. ks. Józef Bielenin regens, dzieł 242 wartości 73 złr. 48 ct.
- " 27. **Raciborowice**, pow. *krakowski*, przy Kółku rol. kier. Wojciech Miętka, naucz., dzieł 284 wartości 82 złr. 88 ct.
- " 28. **Gaj**, pow. *wielicki*, kier. J. Kopens naucz., dzieł 269 wart. 70 złr. 87 ct.
- " 29. **Zabierzów**, pow. *krakowski*, przy Kółku roln., kier. Andrzej Myszal naucz., dzieł 336 wartości 96 złr. 52 ct.
- " 30. **Górna wieś**, pow. *myślenicki*, przy Kółku rolniczym, kier. Izydor Karpiński, naucz., dzieł 384 wartości 130 złr. 93 ct.
- " 31. **Ptaszkowa**, pow. *grybowski*, przy Kółku rolniczym, kier. Józef Wierzbicki, dzieł 339 wartości 103 złr. 1 ct.
- " 32. **Kraków**, wypożyczalnia przy Stowarzyszeniu czeladników św. Józefa, kier. ks. Dr. Julian Bukowski, dzieł 276 w 301 tomach, wart. 210 złr. 99 ct.
- " 33. **Podgórze**, wypożyczalnia przy szkole ludowej męskiej, kier. Wł. Bednarski, dzieł 144 wartości 148 złr. 98 ct.
- " 34. **Kraków**, wypożyczalnia przy szpitalu garnizonowym, dzieł 219 wartości 121 złr. 16 ct.
- " 35. **Kraków**, wypożyczalnia przy szpitalu cywilnym św. Łazarza, dzieł 127 wartości 61 złr. 84 ct.
- " 36. **Kraków**, wypożyczalnia w domu karnym, kier. prezydium sądu karnego, dzieł 296 wartości 125 złr.
- " 37. **Rudno**, pow. *chrzanowski*, kier. A. Nagiel naucz., dzieł 263 wartości 62 złr. 25 ct.
- " 38. **Rajeza**, pow. *żywiecki*, przy Kółku rolniczym, kier. ks. Jan Kapel wik, dzieł 250 wartości 63 złr. 74 ct.
- " 39. **Byczyna**, pow. *chrzanowski*, kier. Jan Bielecki naucz., dzieł 257 wartości 65 złr. 74 ct.
- " 40. **Dziekanowice**, pow. *wielicki*, kier. Kaz. Jodłowski naucz., dzieł 171 wartości 43 złr. 18 ct.
- " 41. **Łobzów**, pow. *krakowski*, kier. Ludwik Kołodziejczyk naucz., dzieł 283 wartości 83 złr. 53 ct.
- " 42. **Krowodrza**, pow. *krakowski*, kier. Piotr Żegestowski naucz., dzieł 259 wartości 75 złr. 81 ct.
- " 43. **Mogiła**, pow. *krakowski*, kier. ks. Leopold Siemiński, prob., dzieł 104 wartości 32 złr. 87 ct.
- " 44. **Czarna**, pow. *ropczycki*, przy Kółku roln., kier. prob. ks. Fr. Ratowski, dzieł 141 wartości 42 złr. 92 ct.
- " 45. **Porąbka**, pow. *białski*, kier. prob. ks. Wojciech Komperda, dzieł 300 wartości 89 złr. 9 ct.
- " 46. **Polanka**, pow. *myślenicki*, kier. Andrzej Nalepa wójt i przew. Kółka roln., dzieł 237 wartości 59 złr. 55 ct.
- " 47. **Mordarka**, pow. *łimanowski*, kier. Szymon Dutka, przew. Kółka roln., dzieł 204 wartości 55 złr. 29 ct.
- " 48. **Wilamowice**, pow. *białski*, przy Kółku roln., kier. Franc. Danek naucz., dzieł 308 wartości 99 złr. 85 ct.
- " 49. **Poronin**, pow. *nowotarski*, kier. Szymon Olas naucz., dzieł 192 wartości 51 złr. 45 ct.
- " 50. **Szczucin**, pow. *dąbrowski*, przy Kółku roln., kier. Antoni Wajdowicz naucz., dzieł 236 wartości 67 złr. 77 ct.
- " 51. **Biskupice**, pow. *wielicki*, kier. Jan Trzewiczek organ., dzieł 131 w 142 tomach wartości 31 złr. 6 ct.
- " 52. **Bodzanów**, pow. *wielicki*, kier. prob. ks. Wojciech Szczurkowski, dzieł 200 w 211 tomach wartości 52 złr. 39 ct.

- Nr. 53. **Zabłocie**, pow. *wielicki*, kier. wójt Jan Czop, dzieł 192 wartości 44 zhr.
- " 54. **Bronowice wielkie**, pow. *krakowski*, kier. Antoni Kossowski naucz., dzieł 255 wartości 63 zhr. 71 ct.
- " 55. **Wadowice górne**, pow. *mielecki*, przy Kółku roln., kier. Jan Stec naucz., dzieł 148 wartości 37 zhr. 58 ct.
- " 56. **Sidzina**, pow. *myślenicki*, przy Kółku roln., kier. Antoni Blarowski naucz., dzieł 259 wartości 67 zhr. 60 ct.
- " 57. **Lachowice**, pow. *żywiecki*, przy Kółku roln., kier. Józef Nowak, dzieł 216 wartości 63 zhr. 98 ct.
- " 58. **Zygodowice**, pow. *wadowicki*, przy Kółku roln., kier. Wincenty Wito- wski, dzieł 154 wartości 31 zhr. 95 ct.
- " 59. **Tłuczań górna**, pow. *wadowicki*, kier. Adolf Bombola przy Kółku roln. dzieł 160 wartości 43 zhr. 10 ct.
- " 60. **Witanowice**, pow. *wadowicki*, kier. ks. Wojciech Fiałek przew. Kółka roln., dzieł 138 w 149 tomach wartości 31 zhr. 65 ct.
- " 61. **Buków**, pow. *wielicki*, kier. Walenty Sponder gosp., dzieł 132 wartości 28 zhr. 99 ct.
- " 62. **Grojec**, pow. *chrzanowski*, kier. K. Gadomski naucz., dzieł 147 wartość 34 zhr. 30 ct.
- " 63. **Złota**, pow. *brzeski*, kier. Marceli Cisek naucz., dzieł 153 wartości 36 zhr. 34 ct.
- " 64. **Szafłary**, pow. *nowotarski*, kier. ks. Antoni Rayski, dzieł 192 wartości 62 zhr. 15 ct.
- " 65. **Rudka**, pow. *tarnowski*, przełożony obszaru dworskiego i wójt gminy Walenty Szafranski, dzieł 150 wartości 33 zhr. 85 ct.
- " 66. **Bór wilkowski**, (przeniesiona z Meszny) pow. *białski*, kier. Józef Otrzą- sek, dzieł 174 wartości 44 zhr. 88 ct.
- " 67. **Wilkowice**, pow. *białski*, kier. prob. ks. Władysław Caneau, dzieł 225 wartości 59 zhr. 51 ct.
- " 68. **Skotniki**, pow. *wielicki*, kier. Jan Kukulski naucz., dzieł 156 wartości 37 zhr. 41 ct.
- " 69. **Zakliczyn**, pow. *brzeski*, przy Kółku roln., kier. Michał Tażbierski, dzieł 176 wartości 54 zhr. 16 ct.
- " 70. **Stary Sącz**, pow. *nowosądecki*, kier. Antoni Waligóra przew. Kółka roln., dzieł 179 wartości 49 zhr. 71 ct.
- " 71. **Klimkówka**, pow. *sanocki*, kier. Marcin Dziubek przew. Kółka roln. dzieł 184 wartości 39 zhr. 91 ct.
- " 72. **Stróża**, pow. *myślenicki*, kier. sekretarz Kółka roln. Józef Pitala naucz., dzieł 253 wartości 65 zhr. 84 ct.
- " 73. **Zakopane**, pow. *nowotarski*, kier. Walenty Staszal naucz., dzieł 219 wartości 60 zhr. 19 ct.
- " 74. **Grabie**, pow. *wielicki*, kier. prob. ks. Skwarczyński, dzieł 145 wartości 22 zhr. 98 ct.
- " 75. **Leńcz górne**, pow. *wadowicki*, kier. prob. ks. Fr. Chrobicki, dzieł 156 wartości 40 zhr. 87 ct.
- " 76. **Bystra**, pow. *białski*, kier. Tomasz Halama, dzieł 230 wart. 57 zhr. 49 ct.
- " 77. **Mikuszowice**, pow. *białski*, kier. Walenty Fijak, dzieł 231 w. 66 zhr. 33 ct.
- " 78. **Paleśnica**, pow. *brzeski*, kier. Andrzej Gruszka naucz., dzieł 165 wart. 39 zhr. 89 ct.
- " 79. **Brzeziny**, pow. *ropczycki*, kier. przew. Kółka roln. Tomasz Śliwa naucz., dzieł 199 wartości 59 zhr. 47 ct.
- " 80. **Kraków**, wypożyczalnia przy bractwie dobrej śmierci, kier. zarząd tego Stowarzyszenia, dzieł 32 w 46 tomach wartości 19 zhr. 80 ct.
- " 81. **Inwałd**, pow. *wadowicki*, kier. ks. Franciszek Kacz, dzieł 284 wartości 72 zhr. 71 ct.
- " 82. **Niecieczka**, pow. *dąbrowski*, kier. Michał Słowik naucz., dzieł 162 wart. 35 zhr. 24 ct.
- " 83. **Podstolice**, pow. *wielicki*, kier. ks. Antoni Gruszecki prob., dzieł 156 wartości 38 zhr. 81 ct.
- " 84. **Grajów**, pow. *wielicki*, zwinięta w r. 1890.

- Nr. 85. **Chochółów**, pow. *nowotarski*, kier. Jan Zych, dzieł 180 w. 33 zhr. 39 ct.
- „ 86. **Łapanów**, pow. *bocheński*, kier. Wojciech Mączka naucz., dzieł 106 wartości 15 zhr. 34 ct.
- „ 87. **Grobla**, pow. *bocheński*, kier. Michał Migdał naucz., dzieł 142 wartości 30 zhr. 52 ct.
- „ 88. **Skomielna biała**, pow. *myślenicki*, kier. Sebastyan Tworzydło naucz., dzieł 242 wartości 68 zhr. 17 ct.
- „ 89. **Ujście solne**, pow. *bocheński*, przy Kółku roln., kier. Stanisław Kruk, dzieł 166 wartości 42 zhr. 26 ct.
- „ 90. **Kamień**, pow. *nisiecki*, przy Kółku roln., kier. Aleksander Kuźniarski, dzieł 232 wartości 59 zhr. 89 ct.
- „ 91. **Wola wadowska**, pow. *mielecki*, kier. Miecz. Lenartowicz naucz., dzieł 164 wartości 39 zhr. 87 ct.
- „ 92. **Wampierzów**, pow. *mielecki*, kier. Ludwik Wiatr naucz., dzieł 130 wart. 25 zhr. 75 ct.
- „ 93. **Nienadowa**, pow. *kolbuszowski*, kier. Marcin Gdula, dzieł 142 wartości 29 zhr. 95 ct.
- „ 94. **Klaj**, pow. *bocheński*, kier. ks. Ant. Pluciński, dzieł 178 w. 40 zhr. 25 ct.
- „ 95. **Bobrowa**, pow. *ropczycki*, kier. Zygmunt Babczyn naucz., dzieł 132 wartości 25 zhr. 84 ct.
- „ 96. **Czyżyny**, pow. *krakowski*, przy Kółku roln., kier. Tadeusz Holcer, dzieł 230 wartości 59 zhr. 33 ct.
- „ 97. **Wyciąże**, pow. *krakowski*, przy Kółku roln., kier. Ludwik Urbański, dzieł 195 wartości 47 zhr. 8 ct.
- „ 98. **Zwierzyniec**, pow. *krakowski*, kier. Jan Gigoń naucz., dzieł 192 wartości 51 zhr. 47 ct.
- „ 99. **Wieliczka**, wypożyczalnia ruchoma pod kier. Dra Józefa Kownackiego, dzieł 138 wartości 28 zhr. 12 ct.
- „ 100. **Wieliczka**, wypożyczalnia ruchoma druga, zwinięta w r. 1890.
- „ 101. **Łozowa**, pow. *tarnopolski*, przy Kółku roln., kier. ks. Jan Skurzak dzieł 108 wartości 15 zhr. 82 ct.
- „ 102. **Kolanów**, pow. *bocheński*, przy Kółku roln., kier. Jan Stokłosa, dzieł 108 wartości 15 zhr. 75 ct.
- „ 103. **Łętownia**, pow. *myślenicki*, przy Kółku roln., kier. Tomasz Palarczyk naucz., dzieł 238 wartości 64 zhr. 37 ct.
- „ 104. **Gać**, pow. *łaniewski* przy Kółku roln., kier. Wojciech Brożbar, dzieł 91 wartości 12 zhr. 96 ct.
- „ 105. **Sowliny**, pow. *limanowski*, przy Kółku roln., kier. Kasper Sułkowski, dzieł 124 wartości 22 zhr. 50 ct.
- „ 106. **Jawiszowice**, pow. *białski*, przy Kółku roln., kier. ks. Ant. Dubowski prob., liczy dzieł 206 wartości 53 zhr. 36 ct.
- „ 107. **Lubień**, pow. *myślenicki*, przy Kółku roln., kier. ks. Wawrzyniec Solak, dzieł 174 wartości 41 zhr. 76 ct.
- „ 108. **Grzechynia**, pow. *myślenicki*, kier. Jan Kanty Tataara naucz., sekretarz Kółka roln., dzieł 141 wartości 40 zhr. 82 ct.
- „ 109. **Lipowa**, pow. *żywiecki*, kier. ks. Józef Zemanek prob., dzieł 73 wart. 20 zhr. 56 ct.
- „ 110. **Prusy**, pow. *krakowski*, kier. Stanisław Laskowski naucz., dzieł 158 wartości 34 zhr. 72 ct.
- „ 111. **Sanok**, przy domu więziennym, kier. prezydum sądu obwodowego, dzieł 100 wartości 16 zhr. 21 ct.
- „ 112. **Chechły**, pow. *ropczycki*, kier. Henryk Chendyński naucz., dzieł 156 wartości 36 zhr.
- „ 113. **Tarnobrzeg**, pow. *tarnobrzęski*, kier. Jan Michalik naucz., dzieł 199 wartości 55 zhr. 34 ct.
- „ 114. **Golcowa**, pow. *brzozowski*, przy Kółku roln., kier. ks. Szczęsny Rudnicki, dzieł 103 wartości 19 zhr. 24 ct.
- „ 115. **Łęg ad Partyń**, pow. *tarnowski*, dzieł 97 wartości 16 zhr. 62 ct.
- „ 116. **Rzuchowa**, pow. *tarnowski*, przy Kółku roln., kier. Jan Frączkiewicz naucz., dzieł 190 wartości 52 zhr. 69 ct.

- Nr. 117. **Biała**, przy stowarzyszeniu czeladników katolickich, dzieł 199 wartości 63 złr 77 ct.
- „ 118. **Krościenko wyżne**, pow. *krośnieński*, imienia „Ks. Wojciecha Michny“, kier. Jan Józefowicz naucz., dzieł 242 wartości 73 złr. 59 ct.
- „ 119. **Radziechowy**, pow. *żywiecki*, przy Kółku roln., kier. Wojc. Kudłacik naucz., dzieł 190 wartości 56 złr. 56 ct.
- „ 120. **Dylągówka**, pow. *rzeszowski*, kier. Antoni Weiss naucz., dzieł 72 wartości 21 złr. 17 ct.
- „ 121. **Frydrychowice**, pow. *wadowicki*, przy Kółku roln., kier. ks. Stan. Janiczak, dzieł 184 wartości 49 złr. 75 ct.
- „ 122. **Grębów**, pow. *tarnobrzegi*, przy Kółku roln., kier. Fran. Kozdraś, dzieł 152 wartości 48 złr. 96 ct.
- „ 123. **Samocice**, pow. *dąbrowski*, kier. Józef Dagnan, dzieł 172 wart. 62 złr. 52 ct.
- „ 124. **Mokrzyszów**, pow. *tarnobrzegi*, przy Kółku roln., kier. Kasper Maciąg naucz., dzieł 146 wartości 37 złr. 53 ct.
- „ 125. **Jastrzębia**, pow. *grybowski*, kier. Jan Fyda naucz., dzieł 79 wartości 17 złr. 26 ct.
- „ 126. **Bratucice-Okulice**, pow. *bocheński*, kier. ks. Jędrzej Mucha, dzieł 183 wartości 45 złr. 10 ct.
- „ 127. **Zembrzyce**, pow. *wadowicki*, kier. Paweł Cyankiewicz naucz., dzieł 248 wartości 78 złr. 54 ct.
- „ 128. **Biały Dunajec**, pow. *nowotarski*, kier. Józef Szaflarski naucz., dzieł 76 wartości 16 złr. 75 ct.
- „ 129. **Nowe Bystre**, pow. *nowotarski*, kier. ks. Leopold Brossig, dzieł 75 w 86 tomach wartości 21 złr. 90 ct.
- „ 130. **Jordanów**, pow. *myślenicki*, kier. Winc. Łabuda naucz., dzieł 204 wartości 54 złr. 10 ct.
- „ 131. **Bystra**, p. *myślenicki*, kier. Jan Mikołajczyk, dzieł 155 wart. 45 złr. 45 ct.
- „ 132. **Tuszów narodowy**, pow. *mielecki*, kier. Jan Misiaczek naucz., dzieł 126 wartości 35 złr. 19 ct.
- „ 133. **Wiśniowa**, pow. *wielicki*, kier. Józef Sadowski naucz., dzieł 148 wartości 35 złr. 42 ct.
- „ 134. **Wrzawy**, pow. *tarnobrzegi*, przy Kółku roln., kier. ks. Jan Stępień, dzieł 100 wartości 21 złr. 95 ct.
- „ 135. **Gorzków**, pow. *bocheński*, kier. wójt Jan Lohn, dzieł 96 w. 20 złr. 78 ct.
- „ 136. **Gierczyce**, pow. *bocheński*, kier. Jan Zajac, dzieł 96 wart. 20 złr. 78 ct.
- „ 137. **Łapczyce**, pow. *bocheński*, kier. Jan Dybczak naucz., dzieł 96 wartości 20 złr. 78 ct.
- „ 138. **Bachowice**, pow. *wadowicki*, kier. Izidor Kądzioła, dzieł 181 wartości 54 złr. 48 ct.
- „ 139. **Nowy Sącz**, przy domu więziennym, kier. Leon Barbacki naucz., dzieł 77 wartości 12 złr. 41 ct.
- „ 140. **Rudawa**, pow. *chrzanowski*, kier. Wład. Mach naucz., dzieł 173 wartości 42 złr. 88 ct.
- „ 141. **Radziszów**, pow. *myślenicki*, dzieł 90 wartości 15 złr. 37 ct.
- „ 142. **Jeżowe**, pow. *nisiecki*, przy Kółku roln., kier. Bartłomiej Siudak, dzieł 81 w 92 tomach wartości 20 złr. 32 ct.
- „ 143. **Raciechowice**, pow. *wielicki*, przy Kółku roln. kier. Stanisław Mendyka, naucz., dzieł 103 wartości 20 złr. 42 ct.
- „ 144. **Olszanica**, pow. *krakowski*, przy Kółku roln., kier. Józef Orzechowski naucz., dzieł 201 wartości 57 złr. 39 ct.
- „ 145. **Lubocza**, pow. *krakowski*, kier. Karol Chlebowski, dzieł 220 wartości 58 złr. 30 ct.
- „ 146. **Józefów**, p. *mielecki*, kier. Wiktor Mondalski, dzieł 130 wart. 31 złr. 45 ct.
- „ 147. **Janowice**, pow. *tarnowski*, przy Kółku roln., kier. Franciszek Regiec naucz., dzieł 180 wartości 51 złr. 83 ct.
- „ 148. **Wola rusiecka**, pow. *krakowski*, kier. właśc. wsi Julian Baczyński, dzieł 130 wartości 63 złr. 8 ct.

- Nr. 149. **Rudnik**, pow. *nisiecki*, przy Kółku roln., kier. Jan Niewolkiewicz naucz., dzieł 90 wartości 16 złr 86 ct.
- " 150. **Trzemiśnia**, pow. *myślenicki*, kier. Piotr Rabczyński naucz., dzieł 75 wartości 11 złr. 25 ct.
- " 151. **Bysina**, pow. *myślenicki*, przy Kółku roln., kier. przew. Kółka Józef Czepiel, dzieł 160 wartości 34 złr. 41 ct.
- " 152. **Krzyż**, pow. *tarnowski*, kier. Jan Jarosz naucz., dzieł 185 w. 44 złr. 75 ct.
- " 153. **Rabka**, pow. *myślenicki*, przy Kółku roln., kier. ks. Franc. Nowobilski, dzieł 195 wartości 56 złr. 60 ct.
- " 154. **Zaleszany**, pow. *tarnobrzesci*, przy Kółku roln., kier. ks. Bolesław Wodyński, dzieł 141 wartości 35 złr. 52 ct.
- " 155. **Chorzeliów**, pow. *mielecki*, przy Kółku roln., kier. Edward Małek naucz., dzieł 101 wartości 18 złr. 52 ct.
- " 156. **Gromnik**, pow. *tarnowski*, kier. ks. Franc. Wąsowicz prob., dzieł 187 wartości 48 złr. 52 ct.
- " 157. **Sonina**, pow. *łańcucki*, kier. Józef Turek naucz., dzieł 101 w. 18 złr. 52 ct.
- " 158. **Zagórniki**, pow. *wadowicki*, przy Kółku roln., kier. Władysław Starowiejski dzieł 175 wartości 44 złr. 52 ct.
- " 159. **Jachówka**, pow. *myślenicki*, przy Kółku roln., kier. Julian Bedronek naucz., dzieł 177 wartości 42 złr. 52 ct.
- " 160. **Krzyżowa**, pow. *żywiecki*, przy Kółku roln., kier. Józef Jędrysek naucz., dzieł 184 wartości 40 złr. 62 ct.
- " 161. **Krościenko nad Dunajcem**, pow. *nowotarski*, przy Kółku roln., kier. Błażej Druciak naucz., dzieł 327 wartości 110 złr. 54 ct.
- " 162. **Jaślany**, pow. *mielecki*, kier. Ksawery Bosak, dzieł 140 w. 34 złr. 62 ct.
- " 163. **Przebieczany**, pow. *wielicki*, kier. gosp. Jan Rzeszot, dzieł 102 wartości 18 złr. 62 ct.
- " 164. **Gorzyce**, pow. *tarnobrzesci*, przy Kółku roln., kier. Michał Krzyżek naucz., dzieł 144 wartości 35 złr. 62 ct.
- " 165. **Iwkowa**, pow. *brzeski*, kier. Wojciech Salabura naucz., dzieł 102 wartości 18 złr. 62 ct.
- " 166. **Ulanów**, pow. *niski*, przy Kółku roln., kier. Jan Zabierzowski naucz., dzieł 102 wartości 18 złr. 62 ct.
- " 167. **Złotniki**, pow. *mielecki*, przy Kółku roln., kier. Jan Gerlach naucz., dzieł 137 wartości 32 złr. 62 ct.
- " 168. **Spytkowice**, pow. *myślenicki*, kier. Józef Bała naucz., dzieł 168 wartości 43 złr. 12 ct.
- " 169. **Myslachowice**, pow. *chrzanowski*, kier. Teofil Nassalik naucz., dzieł 100 wartości 17 złr. 4 ct.
- " 170. **Pstrągowa**, pow. *ropczycki*, przy Kółku roln., kier. Winc. Wójcikiewicz, dzieł 175 wartości 46 złr. 68 ct.
- " 171. **Kozy**, pow. *białski*, przy Kółku roln., kier. ks. Franciszek Chowaniec, dzieł 222 wart. 65 złr. 87 ct.
- " 172. **Przeworsk**, pow. *łańcucki*, kier. ks. Stan. Sypniewski, dzieł 145 w 156 tomach wartości 43 złr. 28 ct.
- " 173. **Sobolów**, pow. *bocheński*, kier. Ant. Pallan, dzieł 100 wart. 17 złr. 4 ct.
- " 174. **Trzebinia**, pow. *chrzanowski*, kier. Franciszek Matyja naucz., dzieł 193 wartości 50 złr. 13 ct.
- " 175. **Rzochów**, pow. *mielecki*, przy Kółku roln., kier. Paweł Nowicki, dzieł 120 wartości 26 złr. 68 ct.
- " 176. **Nowy Wiśnicz**, pow. *bocheński*, przy Kółku roln., kier. Franc. Zawisza, dzieł 120 wartości 26 złr. 68 ct.
- " 177. **Ostrów**, pow. *ropczycki*, kier. Emilia Cichocka, dzieł 100 w. 17 złr. 4 ct.
- " 178. **Kraków**, wypożyczalnia przy klinice lekarskiej. kier. Dr. Józef Surzycki, dzieł 181 wartości 43 złr. 60 ct.
- " 179. **Zassów**, pow. *pilzneński*, zwinęta w r. 1891.
- " 180. **Miechocin**, pow. *tarnobrzesci*, kier. Krogólski naucz., dzieł 100 wartości 17 złr. 4 ct.
- " 181. **Chmielów**, pow. *tarnobrzesci*, przy Kółku roln., kier. Józef Jachimowski naucz., dzieł 137 wartości 34 złr. 4 ct.

- Nr. 182. **Mszana dolna**, pow. *limanowski*, kier. Michał Skumiel naucz., dzieł 100 wartości 17 złr. 4 ct.
- „ 183. **Bieńkówka**, pow. *myślenicki*, kier. Klemens Zagórski naucz., dzieł 100 wartości 17 złr. 4 ct.
- „ 184. **Jeleń**, pow. *chrzanowski*, przy Kółku roln., kier. Jan Jarosz naucz., dzieł 100 wartości 17 złr. 4 ct.
- „ 185. **Stare miasto**, pow. *łańcucki*, kier. Antoni Heilmann naucz., dzieł 100 wartości 17 złr. 4 ct.
- „ 186. **Ryczów**, pow. *wadowicki*, przy Kółku roln., kier. Józef Bandała naucz., dzieł 169 wartości 31 złr. 30 ct.
- „ 187. **Kokotów**, pow. *wielicki*, kier. przełożona ochronki Rozalia Tyrka, dzieł 130 wart. 31 złr. 56 ct.
- „ 188. **Stara wieś**, pow. *białski*, przy Kółku roln., kier. Józef Fox naucz., dzieł 205 wartości 52 złr. 73 ct.
- „ 189. **Olesno**, pow. *dąbrowski*, kier. ks. prob. Franciszek Gawłowicz, dzieł 114 wartości 31 złr. 67 ct.
- „ 190. **Korczyn**, pow. *króświeński*, kier. Józef Bogacki naucz., dzieł 127 w 138 tomach wartości 40 złr. 77 ct.
- „ 191. **Posada sanocka**, pow. *sanocki*, kier. Jędrzej Olszański naucz., dzieł 98 wartości 17 złr. 45 ct.
- „ 192. **Chocznia**, pow. *wadowicki*, przy Kółku roln., kier. Franciszek Wiśniowski naucz., dzieł 192 wartości 54 złr. 84 ct.
- „ 193. **Nockowa**, pow. *ropczycki*, kier. Antoni Szeiner właśc. realności, dzieł 100 wartości 17 złr. 38 ct.
- „ 194. **Rzepiennik strzyżewski**, pow. *gorlicki*, przy Kółku roln., kier. Piotr Ryndak naucz., dzieł 104 wartości 26 złr. 30 ct.
- „ 195. **Rzepiennik suchy**, pow. *gorlicki*, kier. Bolesław Taszycki, dzieł 153 wartości 40 złr. 50 ct.
- „ 196. **Rzepiennik marciszewski**, pow. *gorlicki*, kier. Ludwik Trzeciecki naucz., dzieł 160 wartości 34 złr. 50 ct.
- „ 197. **Kraków**, wypożyczalnia przy szkole sług żeńskich, kier. dyr. Julian Maciołowski, dzieł 498 wartości 173 złr. 38 ct.
- „ 198. **Waksmund**, pow. *nowotarski*, kier. Wojciech Waksmundzki, dzieł 108 wartości 25 złr. 41 ct.
- „ 199. **Brzegi**, pow. *wielicki*, kier. wójt Franciszek Habina, dzieł 116 wartości 28 złr. 5 ct.
- „ 200. **Kuryłówka**, pow. *łańcucki*, kier. Mikołaj Horoszko naucz., dzieł 125 wartości 31 złr. 56 ct.
- „ 201. **Gniewczyzna**, pow. *łańcucki*, przy Kółku roln., kier. Ignacy Kamprat, dzieł 104 wartości 28 złr. 92 ct.
- „ 202. **Siennów**, pow. *łańcucki*, przy Kółku roln., kier. Franciszek Siuzdak naucz., dzieł 105 wartości 27 złr. 36 ct.
- „ 203. **Budziwój**, pow. *rzeszowski*, kier. Józef Mach naucz., dzieł 126 wartości 31 złr. 80 ct.
- „ 204. **Raciborsko**, pow. *wielicki*, kier. Ferdynand Pachel naucz., dzieł 148 wartości 40 złr. 56 ct.
- „ 205. **Szczawnica**, pow. *nowotarski*, kier. Jan Chelmecki naucz., dzieł 139 wartości 40 złr. 56 ct.
- „ 206. **Tyniec**, pow. *wielicki*, przy Kółku roln., kier. Józef Mazurkiewicz, dzieł 113 wartości 31 złr. 66 ct.
- „ 207. **Przeclaw**, pow. *mielecki*, kier. ks. Józef Grabowski prob., dzieł 146 w 157 tomach wartości 43 złr. 77 ct.
- „ 208. **Lipnik**, pow. *białski*, kier. ks. Jan Markuzel prob., dzieł 235 wartości 76 złr.
- „ 209. **Przewrotne**, pow. *rzeszowski*, przy Kółku roln., kier. Zdzisław Krzywka naucz., dzieł 110 wartości 32 złr. 17 ct.
- „ 210. **Międzybrodzie**, pow. *białski*, przy Kółku roln., kier. ks. Piotr Graczyński prob., dzieł 224 wartości 62 złr. 85 ct.
- „ 211. **Kamionka wielka**, pow. *grybowski*, kier. ks. Ignacy Wojnarowicz prob., dzieł 184 wartości 55 złr. 77 ct.

- Nr. 212. **Olszówka**, pow. *limanowski*, kier. ks. Stanisław Gajewski prob., dzieł 119 wartości 31 zhr. 68 ct.
- „ 213. **Krzeszów**, pow. *żywiecki*, przy Kółku roln., kier. ks. Stanisław Ni-
ziołek, dzieł 220 wartości 66 zhr. 68 ct.
- „ 214. **Piskorowice**, pow. *jarosławski*, kier. Stanisław Lisowski naucz., dzieł
121 wartości 32 zhr. 39 ct.
- „ 215. **Żeglice**, pow. *króśnieński*, przy Kółku roln., kier. Roman Szóstkie-
wicz naucz., dzieł 117 wartości 31 zhr. 75 ct.
- „ 216. **Zrećin**, pow. *króśnieński*, kier. Jan Sielecki naucz., dzieł 110 wartości
25 zhr. 25 ct.
- „ 217. **Bóbrka**, pow. *króśnieński*, kier. ks. Antoni Rozeń prob., dzieł 110 war-
tości 31 zhr. 27 ct.
- „ 218. **Raniżów**, pow. *kolbuszowski*, przy Kółku roln., kier. Mateusz Feren-
siak naucz., dzieł 110 wartości 31 zhr. 27 ct.
- „ 219. **Maruszyna**, pow. *nowotarcki*, kier. Stanisław Bryjewski naucz., dzieł
110 wartości 28 zhr. 43 ct.
- „ 220. **Chłopice**, pow. *jarosławski*, dzieł 145 w 156 tomach wartości 45 zhr.
36 ct.
- „ 221. **Kościelisko**, pow. *nowotarcki*, kier. Jan Garbień naucz., dzieł 80 war-
tości 18 zhr.
- „ 222. **Wysoka**, pow. *łańcucki*, kier. Jan Antosz naucz., dzieł 83 wartości 18
zhr. 56 ct.
- „ 223. **Nowosielec**, pow. *łańcucki*, kier. Stanisław Opióła naucz., dzieł 160 war-
tości 42 zhr. 36 ct.
- „ 224. **Nienadowa**, pow. *przemyski*, kier. Benoni Fleszer naucz., dzieł 80 war-
tości 18 zhr. 37 ct.
- „ 225. **Kopki**, pow. *niški*, kier. Piotr Pasieka, dzieł 161 wart. 40 zhr. 52 ct.
- „ 226. **Grudna dolna-górna**, pow. *pilźnieński*, przy Kółku roln., kier. Jan
Bądkowski przew. Kółka roln., dzieł 188 wart. 59 zhr. 92 ct.
- „ 227. **Osiek**, pow. *białski*, kier. ks. Fr. Zaděcki prob., dzieł 201 w. 56 zhr. 72 ct.
- „ 228. **Siedlce**, pow. *bocheński*, kier. Stanisław Gondek naucz., dzieł 80 war-
tości 17 zhr. 51 ct.
- „ 229. **Zmiaćca**, pow. *limanowski*, przy Kółku roln., kier. Stan. Uryga wójt,
dzieł 80 wartości 18 zhr. 14 ct.
- „ 230. **Paczółtowie**, pow. *krakowski*, kier. Jan Furdzik naucz., dzieł 80 w 91
tomach wart. 21 zhr. 99 ct.
- „ 231. **Uszew**, pow. *brzeski*, dzieł 80 w 91 tomach wartości 26 zhr. 28 ct.
- „ 232. **Trzebieńczyce**, pow. *wadowicki*, kier. Jan Lasak naucz. dzieł 178 wart.
49 zhr. 19 ct.
- „ 233. **Olszyny**, pow. *brzeski*, kier. Jan Biestek naucz., dzieł 80 w. 21 zhr. 29 ct.
- „ 234. **Grochowe**, pow. *mielecki*, kier. Jan Petraczyński naucz., dzieł 130 wart.
39 zhr. 19 ct.
- „ 235. **Zabno**, pow. *dąbrowski*, kier. Karol Wilczkiewicz naucz., dzieł 166 war-
tości 52 zhr. 70 ct.
- „ 236. **Poręba wielka**, pow. *białski*, przy Kółku roln., kier. Franc. Klima
przew. Kółka roln., dzieł 80 wart. 17 zhr. 77 ct.
- „ 237. **Mała**, pow. *ropczycki*, kier. ks. Wojciech Rutkowski prob., dzieł 80 w 91
tomach wartości 22 zhr. 40 ct.
- „ 238. **Lubatówka**, pow. *króśnieński*, kier. Ludwik Jedliński naucz., dzieł 94
wart. 20 zhr. 52 ct.
- „ 239. **Pisarzowice**, pow. *białski*, kier. Józef Szyska naucz., dzieł 144 wartości
43 zhr. 82 ct.
- „ 240. **Dąbrowica**, pow. *tarnobrzesci*, kier. Ignacy Krogulski naucz., dzieł 133
wart. 41 zhr. 45 ct.
- „ 241. **Antoniów**, pow. *tarnobrzesci*, kier. Michał Puk naucz., dzieł 229 wart.
69 zhr. 33 ct.
- „ 242. **Pysznicza**, pow. *nisiecki*, kier. ks. Jan Wertz naucz., dzieł 142 wartości
41 zhr. 98 ct.
- „ 243. **Skrzyszów**, pow. *ropczycki*, kier. Michał Oleksy naucz., dzieł 80 wart.
17 zhr. 80 ct.

- Nr. 244. **Zagórzany**, pow. *gorlicki*, kier. Wawrzyniec Kosiba naucz., dzieł 80 wart. 18 zlr. 8 ct.
- „ 245. **Maszkowice**, pow. *nowosądecki*, kier. Jan Babik b. wójt, dzieł 129 wart. 36 zlr. 66 ct.
- „ 246. **Ostrusza**, pow. *grybowski*, kier. Stan. Średniawa naucz., dzieł 80 w 91 tomach wart. 23 zlr. 92 ct.
- „ 247. **Rdziostów**, pow. *nowosądecki*, kier. Stan. Potoczek wójt, dzieł 183 wart. 47 zlr. 22 ct.
- „ 248. **Falkowa**, pow. *nowosądecki* kier. Franc. Kowacz wójt, dzieł 129 wartości 39 zlr. 97 ct.
- „ 249. **Siedliszowice**, pow. *dąbrowski*, kier. Jan Żmuda naucz., dzieł 129 wart. 36 zlr. 21 ct.
- „ 250. **Podhajce**, pow. *podhajecki*. przy Kółku roln. kier. Mikołaj Niedźwiedzi naucz., dzieł 113 w 124 tomach wart. 41 zlr. 43 ct.
- „ 251. **Kułaczkowce**, pow. *kołomyjski*, przy Kółku roln., kier. Stan. Sajewicz kowal, dzieł 113 wartości 32 zlr. 44 ct.
- „ 252. **Kozłaki**, pow. *zbarazki*, kier. ks. Wacław Zakrzewski prob., dzieł 137 w 148 tomach wartości 37 zlr. 13 ct.
- „ 253. **Zawałów**, pow. *podhajecki*, przy Kółku roln., kier. ks. Karol Stecz prob., dzieł 90 w 101 tomach wartości 35 zlr. 2 ct.
- „ 254. **Błażowa**, pow. *rzeszowski*, kier. J. N. Wassung naucz., dzieł 130 wartości 33 zlr. 61 ct.
- „ 255. **Brzykowlia**, pow. *łańcucki*, kier. Bazyli Kiszakiewicz naucz., dzieł 115 wartości 23 zlr. 74 ct.
- „ 256. **Janowice**, pow. *białski*, przy Kółku roln., kier. Jan Kubik przewod. Kółka roln., dzieł 204 wart. 56 zlr. 32 ct.
- „ 257. **Dobra szlachecka**, pow. *dobromilski*, przy Kółku roln., kier. Andrzej Dobrzański przew. Kółka roln., dzieł 127 wartości 35 zlr. 17 ct.
- „ 258. **Komorowice**, pow. *białski*, kier. Jan Jaworski naucz., dzieł 204 wartości 59 zlr. 60 ct.
- „ 259. **Królowka**, pow. *bocheński*, przy Kółku roln., kier. Michał Kronenberg naucz., dzieł 100 wart. 33 zlr. 55 ct.
- „ 260. **Bukowsko**, pow. *sanocki*, przy Kółku roln., kier. Kazimierz Rodkiewicz przew. Kółka roln., dzieł 143 w 154 tomach wart. 44 zlr. 56 ct.
- „ 261. **Lipnica górna**, pow. *bocheński*, kier. Antoni Wroniewicz naucz., dzieł 128 wart. 30 zlr. 13 ct.
- „ 262. **Wola Golego**, pow. *tarnobrzegi*, kier. Jan Siekierski naucz., dzieł 106 wart. 21 zlr. 93 ct.
- „ 263. **Ropa**, pow. *gorlicki*, kier. Szymon Lach nauczyciel, dzieł 180 wartości 53 zlr. 53 ct.
- „ 264. **Mędrzechów**, pow. *dąbrowski*, kier. Bolesław Jasiński naucz., dzieł 113 wart. 25 zlr. 88 ct.
- „ 265. **Budzów**, pow. *myślenicki*, przy Kółku roln., kier. Karol Gotkiewicz, dzieł 213 wartości 60 zlr. 86 ct.
- „ 266. **Przybyły**, pow. *mielecki*, przy Kółku roln., kier. Franciszek Krempa naucz., sekr. Kółka roln., dzieł 128 wart. 37 zlr. 74 ct.
- „ 267. **Sufczyn**, pow. *brzeski*, przy Kółku roln., kier. Wanda Konopnicka naucz., dzieł 131 wartości 40 zlr. 77 ct.
- „ 268. **Droginia**, pow. *myślenicki*, przy Kółku roln., kier. Antoni Ceremuga naucz., dzieł 120 wart. 28 zlr. 77 ct.
- „ 269. **Glinik polski**, pow. *jasielski*, przy Kółku roln., kier. Jan Ćwiok naucz., dzieł 104 wartości 26 zlr. 29 ct.
- „ 270. **Wielogłowy**, pow. *nowosądecki*, kier. Józef Zaremba naucz., dzieł 98 wartości 27 zlr. 80 ct.
- „ 271. **Gródek**, pow. *grybowski*, przy Kółku roln., kier. Jan Mieszczak naucz., dzieł 115 wartości 26 zlr. 52 ct.
- „ 272. **Rozembark**, pow. *gorlicki*, przy Kółku roln., kier. ks. Antoni Tenczar wik., dzieł 126 wart. 31 zlr. 40 ct.
- „ 273. **Krzeczów**, pow. *myślenicki*, przy Kółku roln., kier. Jakób Marszałek przew. Kółka rol., dzieł 180 wartości 47 zlr. 89 ct.

- Nr. 274. **Jasionów**, pow. *brzozowski*, przy Kółku roln., kier. Jan Bargiel naucz.,
dzieł 181 wart. 35 złr. 46 ct.
- „ 275. **Ślemień**, pow. *żywiecki*, kier. ks. Tomasz Czapela prob., dzieł 178 war-
tości 47 złr. 26 ct.
- „ 276. **Mikołajowice**, pow. *tarnowski*, przy Kółku roln., kier. Michał Wyrwał
naucz., dzieł 157 wartości 45 złr. 96 ct.
- „ 277. **Dwory**, pow. *białski*, kier. Ludwik Gancarz naucz., dzieł 199 wartości
50 złr. 63 ct.
- „ 278. **Leszczyny**, pow. *białski*, kier. ks. Jan Markuzel prob., dzieł 161 w 171
tomach wart. 55 złr. 67 ct.
- „ 279. **Gwoźnica górna**, pow. *rzeszowski*, kier. Józef Wyżykowski naucz., dzieł
107 wartości 23 złr. 68 ct.
- „ 280. **Bronowice małe**, pow. *krakowski*, kier. Sebastian Cholewka naucz., dzieł
111 wart. 25 złr. 80 ct.
- „ 281. **Jazowsko**, pow. *nowosądecki*, kier. ks. Maciej Maryniarczyk prob., dzieł
184 wartości 50 złr. 47 ct.
- „ 282. **Dobra**, pow. *limanowski*, kier. ks. Aleksander Bogusz prob., dzieł 130
wartości 32 złr. 45 ct.
- „ 283. **Włosienica**, pow. *białski*, kier. Karol Dyduśiak gosp., dzieł 112 wartości
26 złr. 71 ct.
- „ 284. **Łągiewniki**, pow. *wielicki*, zwinęta w r. 1891.
- „ 285. **Bystra**, pow. *gorlicki*, kier. Jan Walter naucz., dzieł 104 wartości 21
złr. 72 ct.
- „ 286. **Nowy Sącz**, wypożyczalnia ruchoma, kier. ks. Ludwik Kozak wik., dzieł
121 wart. 30 złr. 87 ct.
- „ 287. **Śłupia**, pow. *limanowski*, kier. Aleks. Dydyński wł. dobr., dzieł 104 war-
tości 22 złr.
- „ 288. **Dubiecko**, pow. *przemyski*, kier. Franc. Ficowski naucz., dzieł 116 war-
tości 27 złr. 71 ct.
- „ 289. **Gruszów**, pow. *wielicki*, kier. ks. Andrzej Rudnicki prob., dzieł 110 war-
tości 22 złr. 45 ct.
- „ 290. **Świniarsko**, pow. *nowosądecki*, przy Kółku roln., kier. Adam Czajka
naucz., dzieł 136 wartości 33 złr. 49 ct.
- „ 291. **Równe**, pow. *krośniński*, kier. Piotr Litarowicz naucz., dzieł 108 wart.
20 złr. 26 ct.
- „ 292. **Sędziszów**, pow. *ropczycki*, przy Kółku roln., kier. Józef Szczepanik
naucz., dzieł 155 wart. 39 złr. 77 ct.
- „ 293. **Rosochowaciec**, pow. *podhajecki*, przy Kółku roln., kier. Karol Ja-
błoński naucz., dzieł 144 wartości 34 złr. 28 ct.
- „ 294. **Sucha**, pow. *żywiecki*, kier. Antoni Rudnicki naucz., dzieł 214 wartości
58 złr. 35 ct.
- „ 295. **Gołogóry**, pow. *złoczowski*, przy Kółku roln., kier. Emil Buchert orga-
nista, dzieł 129 wart. 30 złr. 59 ct.
- „ 296. **Nozdrzec**, pow. *brzozowski*, przy Kółku roln., kier. ks. Stan. Schenker
prob. dzieł 109 wart. 15 złr. 50 ct.
- „ 297. **Domosławice**, pow. *brzeski*, kier. Ant. Głodź naucz., dzieł 103 wartości
18 złr. 24 ct.
- „ 298. **Zawadka**, pow. *jasielski*, kier. Helena Strzelbicka wł. dobr., dzieł 100
wartości 17 złr. 95 ct.
- „ 299. **Cięcina** (przeniesiona z Węgierskiej górkki), pow. *żywiecki*, kier. Tomasz
Ślusarek naucz., dzieł 130 wart. 31 złr. 65 ct.
- „ 300. **Sułkowice**, pow. *myślenicki*, kier. Wojciech Kalinowski naucz., dzieł 132
wartości 30 złr. 82 ct.
- „ 301. **Jasienica**, pow. *myślenicki*, przy Kółku roln., kier. Jan Strzelec wł.
realn., dzieł 114 wart. 26 złr. 43 ct.
- „ 302. **Stara wieś**, pow. *limanowski*, przy Kółku roln., kier. ks. Kaz. Łazar-
ski prob., dzieł 110 wart. 26 złr. 18 ct.
- „ 303. **Limanowa**, pow. *limanowski*, kier. Jakób Bulanda wł. realn., dzieł 142
wartości 36 złr. 6 ct.

- Nr. 304. **Jaworzno***), pow. *chrzanowski*, dzieł 152 wart. 54 złr.
- „ 305. **Andrychów**, pow. *wadowicki*, kier. Michał Mrugacz naucz., dzieł 239 wart. 73 złr. 86 ct.
- „ 306. **Zawoja**, pow. *myślenicki*, przy Kółku roln., kier. Michał Baziński naucz., dzieł 255 wartości 75 złr. 36 ct.
- „ 307. **Swoszowice**, pow. *wielicki*, przy Kółku roln., kier. Floryan Kotowski naucz., dzieł 104 wart. 28 złr. 11 ct.
- „ 308. **Stojanów**, pow. *Kamionka strumiłowa*, przy Kółku roln., kier. ks. Jan Szuber prob., dzieł 154 wart. 41 złr. 44 ct.
- „ 309. **Wróblowice**, pow. *tarnowski*, kier. Jędrzej Dulian naucz., dzieł 167 wart. 43 złr. 94 ct.
- „ 310. **Klikowa**, pow. *tarnowski*, przy Kółku roln., kier. Henryk Woelfle naucz., dzieł 171 wart. 55 złr. 47 ct.
- „ 311. **Wołowice**, pow. *krakowski*, przy Kółku roln., kier. Jan Kuźma naucz., dzieł 132 wart. 31 złr. 75 ct.
- „ 312. **Stronie**, pow. *limanowski*, przy Kółku roln., kier. Jan Marszałkiewicz naucz., dzieł 135 wart. 33 złr. 30 ct.
- „ 313. **Giedlarowa**, pow. *łańcucki*, kier. Zdzisław Babka naucz., dzieł 136 wartości 33 złr. 87 ct.
- „ 314. **Drohobyczka**, pow. *przemyski*, kier. Karol Jakubowski naucz., dzieł 109 wart. 21 złr. 84 ct.
- „ 315. **Tłuste**, pow. *Zaleszczyki*, kier. Józef Świderski aptekarz, dzieł 202 wartości 62 złr. 4 ct.
- „ 316. **Jawornik ruski**, pow. *dobromilski*, przy Kółku roln., kier. Wawrzyniec Władysław, dzieł 111 wart. 23 złr. 4 ct.
- „ 317. **Jaroszowice**, pow. *wadowicki*, kier. ks. Aleksy Bocheński prob., dzieł 162 wart. 43 złr. 90 ct.
- „ 318. **Tomice**, pow. *wadowicki*, kier. ks. Aleksy Bocheński prob., dzieł 152 wart. 38 złr. 90 ct.
- „ 319. **Zawadka**, pow. *wadowicki*, kier. ks. Aleksy Bocheński prob., dzieł 156 wart. 38 złr. 90 ct.
- „ 320. **Targowisko**, pow. *bocheński*, przy Kółku roln., kier. Andrzej Wyczesany naucz., dzieł 103 wart. 17 złr. 75 ct.
- „ 321. **Wrocanka**, pow. *króśmieński*, przy Kółku roln., kier. Józef Mercik naucz., dzieł 108 wart. 24 złr. 61 ct.
- „ 322. **Osiek**, pow. *jasielski*, przy Kółku roln., kier. Wojciech Reymann naucz., dzieł 114 wart. 27 złr. 63 ct.
- „ 323. **Paszyn**, pow. *nowosądecki*, kier. Marya Karasińska naucz., dzieł 107 wart. 24 złr. 64 ct.
- „ 324. **Zawada**, pow. *nowosądecki*, kier. Jan Antosz gosp., dzieł 107 wartości 24 złr. 64 ct.
- „ 325. **Dąbrówka polska**, pow. *nowosądecki*, kier. Józef Kościsz gosp., dzieł 139 wart. 37 złr. 64 ct.
- „ 326. **Nadbrzezie**, pow. *tarnobrzęski*, kier. Franciszek Siwek gosp., dzieł 101 wart. 19 złr. 73 ct.
- „ 327. **Sokolniki**, pow. *tarnobrzęski*, przy Kółku roln., kier. Jan Michalik naucz., dzieł 101 wart. 19 złr. 73 ct.
- „ 328. **Turbia**, pow. *tarnobrzęski*, kier. Tomasz Prażniewski naucz., dzieł 101 wart. 19 złr. 73 ct.
- „ 329. **Baranów**, pow. *tarnobrzęski*, kier. Piotr Sara naucz., dzieł 155 wartości 43 złr. 91 ct.
- „ 330. **Tarnowiec**, pow. *jasielski*, kier. ks. Jan Puzon prob., dzieł 117 wartości 38 złr. 96 ct.
- „ 331. **Toporzysko**, pow. *myślenicki*, kier. Józef Kłapa naucz., dzieł 131 wart. 33 złr. 75 ct.

*) Czytelnie te założył Wydział w roku 1891 w miejsce Czytelni w Sierszy, która jak w Sprawozdaniu z r. 1890 nadmieniono, odstąpił na własność Administracji dóbr Andrzeja hr. Potockiego za zwrotem kosztów.

- Nr. 332. **Padew narodowa**, pow. *mielecki*, przy Kółku roln., kier. Józef Maziar-
ski naucz., dzieł 118 wart. 29 złr. 50 ct.
- „ 333. **Zaręczce**, pow. *nisiecki*, przy Kółku roln., kier. Dyonizy Martyni
sekr. Kółka roln., dzieł 110 wart. 30 złr. 81 ct.
- „ 334. **Kasina wielka**, pow. *limanowski*, przy Kółku roln., kier. Karol Orze-
chowski naucz., dzieł 114 wart. 29 złr. 16 ct.
- „ 335. **Krosno**, pow. *limanowski*, przy Kółku roln., kier. Jan Stach naucz.,
dzieł 110 wart. 30 złr. 81 ct.
- „ 336. **Wesoła**, pow. *brzozowski*, przy Kółku roln., kier. Leon Magierowski
naucz., dzieł 121 wart. 29 złr. 4 ct.
- „ 337. **Rudna wielka**, pow. *rzeszowski*, kier. Piotr Dobrowolski naucz., dzieł 210
wart. 57 złr. 26 ct.
- „ 338. **Lipnik**, pow. *wielicki*, kier. Władysław Różycki naucz., dzieł 98 wart.
23 złr. 71 ct.
- „ 339. **Przewóz**, pow. *wielicki*, kier. Józef Okoń gospodarz, dzieł 92 wartości
18 złr. 71 ct.
- „ 340. **Lednica górna**, pow. *wielicki*, kier. Wojciech Nowak gosp., dzieł 105
wart. 25 złr. 89 ct.
- „ 341. **Laskowa**, pow. *limanowski*, kier. Jan Pytel gosp., dzieł 102 wartości
24 złr. 61 ct.
- „ 342. **Posada olchowska**, pow. *sanocki*, kier. Władysław Sygnarski naucz.,
dzieł 116 wart. 32 złr. 60 ct.
- „ 343. **Brzesko**, pow. *brzeski*, kier. Stanisław Domasiewicz przew. kasyna miej.,
dzieł 129 wart. 43 złr. 58 ct.
- „ 344. **Zagorzyn**, pow. *nowosądecki*, kier. Jan Myjak gospodarz, dzieł 135 war-
tości 36 złr. 55 ct.
- „ 345. **Pruchnik polski**, pow. *jarosławski*, kier. Jan Feresz przewodn. czyteln
polsk., dzieł 124 wart. 41 złr. 66 ct.
- „ 346. **Lubaczów**, pow. *cieszanowski*, kier. ks. Jan Stojak wik., dzieł 221 war-
tości 53 złr. 61 ct.
- „ 347. **Binarowa**, pow. *gorlicki*, kier. Jan Zabawka naucz., dzieł 199 wartości
58 złr. 66 ct.
- „ 348. **Milówka**, pow. *żywiecki*, kier. ks. Andrzej Woźny wik., dzieł 239 war-
tości 73 złr. 87 ct.
- „ 349. **Czudec**, pow. *rzeszowski*, kier. ks. Józef Witkowski prob., dzieł 103
wart. 22 złr. 19 ct.
- „ 350. **Gawłuszowice**, pow. *mielecki*, przy Kółku roln., kier. ks. Franciszek
Pałka wik., dzieł 128 wart. 32 złr. 43 ct.
- „ 351. **Baryczka**, pow. *rzeszowski*, kier. Jerzy Zajchowski naucz., dzieł 119
wart. 24 złr. 91 ct.
- „ 352. **Stale**, pow. *tarnobrzegi*, kier. Sylwester Witoszyński naucz., dzieł 113
wart. 25 złr. 32 ct.
- „ 353. **Mrzygłód**, pow. *sanocki*, kier. Rudolf Pochmarski naucz., dzieł 125 war-
tości 30 złr. 35 ct.
- „ 354. **Pleszów**, pow. *krakowski*, kier. Kazim. Zimowski naucz., dzieł 136 wart.
38 złr. 22 ct.
- „ 355. **Czarny Dunajec**, pow. *nowotargki*, przy Kółku roln., kier. Wincenty
Bieroński naucz., dzieł 133 wart. 36 złr. 49 ct.
- „ 356. **Dylągowa**, pow. *brzozowski*, kier. ks. Ludwik Ligęza, dzieł 165 wartości
48 złr. 43 ct.
- „ 357. **Gumniska Fox**, pow. *ropczycki*, kier. ks. Józef Jarzębiński, dzieł 136
wart. 32 złr. 38 ct.
- „ 358. **Jodłowa**, pow. *pilznieński*, przy Kółku roln., kier. Stanisław Tułcki
naucz., dzieł 210 wartości 61 złr. 11 ct.
- „ 359. **Korzenna**, pow. *grybowski*, kier. ks. Jan Markiewicz prob., dzieł 127
wartości 29 złr.
- „ 360. **Turaszówka**, pow. *króśnieński*, przy Kółku roln., kier. Antoni Sankie-
wicz, dzieł 127 wartości 29 złr.
- „ 361. **Bolesław**, pow. *dąbrowski*, kier. ks. Józef Pabian prob., dzieł 122 war-
tości 25 złr. 63 ct.

- Nr. 362. **Wietrzychowice**, pow. *dąbrowski*, kier. ks. Jan Pilch prob., dzieł 121 wartości 27 złr. 46 ct.
- „ 363. **Krzyszowice**, pow. *chrzanowski*, kier. Stanisław Pollaczek, dzieł 227 wartości 69 złr. 98 ct.
- „ 364. **Borzęcin**, pow. *brzeski*, przy Kółku roln., kier. ks. Jan Oświecimski prob., dzieł 134 wart. 31 złr. 85 ct.
- „ 365. **Dębina**, pow. *łańcucki*, kier. Andrzej Turek, dzieł 107 wartości 24 złr. 46 ct.
- „ 366. **Mikuszowice**, pow. *bocheński*, przy Kółku roln., kier. Edward Wróblewski naucz., dzieł 137 wart. 35 złr. 74 ct.
- „ 367. **Lipnica wielka**, pow. *grybowski*, kier. Wawrzyniec Michalski naucz., dzieł 130 wartości 31 złr. 23 ct.
- „ 368. **Chrzanów**, pow. *chrzanowski*, przy Kółku roln., kier. Franc. Urbańczyk inżynier, dzieł 151 wart. 40 złr. 66 ct.
- „ 369. **Wozniki**, pow. *wadowicki*, przy Kółku roln., kier. ks. Piotr Grębosz prob., dzieł 124 wartości 28 złr. 38 ct.
- „ 370. **Glinik**, pow. *ropczycki*, kier. Konstanty Pająk naucz., dzieł 105 wart. 21 złr. 49 ct.
- „ 371. **Rokietnica**, pow. *jarosławski*, przy Kółku roln., kier. Jan Przybyłowicz naucz., dzieł 111 wart. 24 złr. 40 ct.
- „ 372. **Brzezowa**, pow. *wielicki*, przy Kółku roln., kier. Wojciech Majka naucz., dzieł 127 wart. 31 złr. 37 ct.
- „ 373. **Żeleźnikowa**, pow. *nowosądecki*, kier. ks. Paweł Jende prob., dzieł 121 wartości 26 złr. 76 ct.
- „ 374. **Zbikowice**, pow. *nowosądecki*, kier. Jan Rembilas radny, dzieł 119 wart. 30 złr. 40 ct.
- „ 375. **Jeziorzany**, pow. *krakowski*, przy Kółku roln., kier. Tomasz Ryba wójt, dzieł 116 wart. 27 złr.
- „ 376. **Jelna**, pow. *nowosądecki*, kier. Józef Węgrzyn naucz., dzieł 108 wartości 23 złr. 30 ct.
- „ 377. **Pnikut**, pow. *mościcki*, kier. Jan Filip naucz., dzieł 114 wartości 29 złr. 60 ct.
- „ 378. **Brzeźne**, pow. *bocheński*, przy Kółku roln., dzieł 142 wart. 38 złr. 60 ct.
- „ 379. **Morawsko**, pow. *jarosławski*, kier. Jan Duda, dzieł 116 wartości 27 złr. 40 ct.
- „ 380. **Toustobaby**, pow. *podhajecki*, kier. ks. Jan Golezewski prob., dzieł 153 wart. 42 złr. 90 ct.
- „ 381. **Bekersdorf**, pow. *podhajecki*, przy Kółku roln., kier. Władysław Zrogowski naucz., dzieł 156 wart. 44 złr. 50 ct.
- „ 382. **Sokolów**, pow. *podhajecki*, kier. Daniel Buda rządcą, dzieł 135 wartości 35 złr. 10 ct.
- „ 383. **Nowa Wieś szlachecka**, pow. *krakowski*, kier. Kamila Piekarska naucz., dzieł 121 wart. 27 złr. 40 ct.
- „ 384. **Wadów**, pow. *krakowski*, kier. Jan Kempa gosp., dzieł 83 wartości 16 złr. 10 ct.
- „ 385. **Ochotnica**, pow. *nowotargski*, kier. Józef Głuc naucz., dzieł 189 wart. 48 złr. 15 ct.
- „ 386. **Kupno**, pow. *kolbuszowski*, przy Kółku roln., kier. Jan Siekiński naucz., dzieł 121 wart. 29 złr. 40 ct.
- „ 387. **Długie**, pow. *sanocki*, kier. Jan Józefowicz naucz., dzieł 108 wartości 26 złr. 25 ct.
- „ 388. **Pisarowce**, pow. *sanocki*, kier. Marcei Ochęduszek naucz., dzieł 112 wart. 27 złr. 40 ct.
- „ 389. **Jodłówka**, pow. *tarnowski*, kier. ks. Władysław Amelikowski, dzieł 182 wart. 54 złr.
- „ 390. **Bielcza**, pow. *brzeski*, kier. Antoni Smoluchowski naucz., dzieł 115 wartości 27 złr. 10 ct.
- „ 391. **Modlnica**, pow. *krakowski*, kier. ks. Antoni Konopiński, dzieł 143 wart. 38 złr. 10 ct.

- Nr. 392. **Dzikowice**, pow. *kolbuszowski*, kier. Jakób Gronek naucz., dzieł 150 wart. 43 złr. 40 ct.
- „ 393. **Ostrowy Tuszowskie**, pow. *kolbuszowski*, kier. Jan Wójcik naucz., dzieł 111 wart. 24 złr. 30 ct.
- „ 394. **Przedbórz**, pow. *kolbuszowski*, kier. Zdzisław Kozian naucz., dzieł 112 wart. 26 złr. 20 ct.
- „ 395. **Stobierna**, pow. *ropczycki*, kier. Józef Matłok, ochronka, dzieł 113 wart. 27 złr. 10 ct.
- „ 396. **Rączna**, pow. *krakowski*, przy Kółku roln., kier. Roman Staszal naucz., dzieł 117 wart. 34 złr.
- „ 397. **Godowa**, pow. *rzeszowski*, przy Kółku roln., kier. Józef Świątecki naucz., dzieł 142 wart. 46 złr. 60 ct.
- „ 398. **Krasne**, pow. *rzeszowski*, przy Kółku roln., kier. ks. Jan Broda, dzieł 142 wart. 42 złr. 50 ct.
- „ 399. **Słocina**, pow. *rzeszowski*, kier. Andrzej Kupka naucz., dzieł 141 wart. 40 złr.
- „ 400. **Trzebowniko**, pow. *rzeszowski*, kier. Władysław Guzik naucz., dzieł 129 wart. 35 złr. 50 ct.
- „ 401. **Łukowica**, pow. *limanowski*, kier. ks. Szczepan Kossak, dzieł 117 wartości 28 złr.
- „ 402. **Trzcieniec**, pow. *mościski*, kier. Władysław Obst naucz., dzieł 141 wartości 42 złr.
- „ 403. **Głuchów**, pow. *łańcucki*, kier. ks. Julian Krzyżanowski, dzieł 108 wartości 27 złr.
- „ 404. **Krzywaczka**, pow. *myślenicki*, kier. Feliks Gatlik, dzieł 135 wartości 40 złr. 30 ct.
- „ 405. **Przytkowice**, pow. *wadowicki*, kier. Wilhelm Malcher naucz., dzieł 100 wart. 26 złr. 70 ct.
- „ 406. **Kaszów**, pow. *krakowski*, przy Kółku roln., kier. Wojciech Ślósarz naucz., dzieł 108 wart. 30 złr.
- „ 407. **Maków**, pow. *myślenicki*, kier. ks. Karol Harsche prob., dzieł 226 wart. 72 złr. 50 ct.
- „ 408. **Łyczana**, pow. *nowosądecki*, kier. ks. Jan Markiewicz proboszcz, dzieł 97 wartości 26 złr.
- „ 409. **Paszczyna**, pow. *ropczycki*, przy Kółku roln., kier. Jan Piątek naucz., dzieł 116 wart. 40 złr.
- „ 410. **Żurawiczki**, pow. *jarosławski*, kier. Klaudya Dewicz naucz., dzieł 101 wart. 24 złr. 50 ct.
- „ 411. **Dobrzechów**, pow. *rzeszowski*, kier. Paweł Zduń naucz., dzieł 92 wartości 30 złr. 40 ct.
- „ 412. **Grodzisko**, pow. *rzeszowski*, kier. Walenty Stanisławczyk naucz., dzieł 92 wart. 30 złr. 40 ct.
- „ 413. **Kozłówek**, pow. *jasielski*, kier. Ambroży Baczewski naucz., dzieł 92 wartości 30 złr. 40 ct.
- „ 414. **Wysoka**, pow. *jasielski*, kier. Józef Pławewski naucz., dzieł 92 wartości 30 złr. 40 ct.
- „ 415. **Olesko**, pow. *złoczowski*, kier. ks. Marceli Piątkowski, dzieł 221 wartości 61 złr.
- „ 416. **Wyszatyce**, pow. *przemyski*, kier. Marya Kraińska wł. dobr., dzieł 206 wart. 63 złr. 50 ct.
- „ 417. **Radomyśl**, pow. *mielecki*, kier. Józef Łączak naucz., dzieł 179 wartości 53 złr.
- „ 418. **Mielec**, pow. *mielecki*, kier. Józef Droba naucz., dzieł 196 wartości 68 złr.
- „ 419. **Wojśław**, pow. *mielecki*, kier. Józef Wilk naucz., dzieł 135 wartości 41 złr. 50 ct.
- „ 420. **Trzciana**, pow. *mielecki*, kier. Marcin Domosławski naucz., dzieł 109 wartości 22 złr.
- „ 421. **Rzędzianowice**, pow. *mielecki*, kier. Jan Martusiewicz, dzieł 104 wartości 21 złr.

- Nr. 422. **Wola mielecka i Podleszany**, pow. *mielecki*, kier. Edward Hodobod naucz.,
dział 115 wart. 23 złr.
- „ 423. **Książnica**, pow. *mielecki*, kier. Bolesław Piotrowski naucz., dział 102
wartości 21 złr.
- „ 424. **Borowa**, pow. *mielecki*, kier. Jan Bałko naucz., dział 113 wart. 25 złr.
- „ 425. **Dulcza mała**, pow. *mielecki*, kier. Połomski naucz., dział 110 wartości
22 złr.
- „ 426. **Trzcينica**, pow. *jasielski*, kier. ks. Józef Dybaś prob., dział 175 war-
tości 48 złr.
- „ 427. **Cieklin**, pow. *jasielski*, kier. ks. Mikołaj Dzierżyński prob., dział 134
wartości 31 złr.
- „ 428. **Wieprz**, pow. *wadowicki*, kier. ks. Jan Szewczyk wik., dział 160 war-
tości 47 złr.
- „ 429. **Zebrzydowice**, pow. *wadowicki*, kier. Józef Pałosz naucz., dział 113
wartości 23 złr.
- „ 430. **Brzozów**, pow. *brzozowski*, kier. ks. Antoni Kostecki wik., dział 175
wartości 54 złr.
- „ 431. **Jakóbkowice**, pow. *nowosądecki*, kier. Józef Kalisz organ., dział 105
wartości 23 złr.
- „ 432. **Wola batarska**, pow. *bocheński*, kier. Maciej Jarzyna naucz., dział 107
wartości 22 złr.
- „ 433. **Smolarzyn**, pow. *łańcucki*, kier. Walenty Orłoś gospod., dział 61 wart.
10 złr. 50 ct.
- „ 434. **Kolbuszowa dolna**, pow. *kolbuszowski*, kier. ks. Jan Wójcik wik., dział
152 wartości 45 złr.
- „ 435. **Bażanówka**, pow. *sanocki*, kier. Stanisław Kulikowski naucz., dział 105
wart. 21 złr.
- „ 436. **Sanok**, pow. *sanocki*, kier. Leopold Biega naucz., dział 161 wartości
65 złr.
- „ 437. **Zarszyn**, pow. *sanocki*, kier. Antoni Dębowski naucz., dział 150 war-
tości 45 złr.
- „ 438. **Iskrzynia**, pow. *krośnieński*, przy Kółku rol., kier. Stanisław Kielar
wójt, dział 98 wartości 20 złr.
- „ 439. **Dojazdów**, pow. *krakowski*, kier. Maksymilian Korczowski naucz., dział
103 wart. 22 złr.
- „ 440. **Roztoka**, pow. *limanowski*, kier. Franciszek Kozak naucz., dział 104
wartości 22 złr.
- „ 441. **Przyłęk**, pow. *kolbuszowski*, kier. Antoni Jakubas naucz., dział 105
wart. 23 złr.
- „ 442. **Pustynia**, pow. *ropczycki*, kier. Edward Pietruszewski naucz., dział 107
wart. 23 złr. 50 ct.
- „ 443. **Wojnarowa**, pow. *grybowski*, przy Kółku roln., kier. Stanisław Stein-
hof przew. Kółka rol., dział 78 wart. 18 złr.
- „ 444. **Prądnik czerwony**, pow. *krakowski*, kier. Antoni Tabor naucz., dział
120 wartości 28 złr.
- „ 445. **Grzegórzki**, pow. *krakowski*, kier. Jan Wojtyga naucz., dział 138 war-
tości 32 złr.
- „ 446. **Zelków**, pow. *krakowski*, kier. Mikołaj Nowiński gospodarz, dział 83
wartości 19 złr.
- „ 447. **Chabówka**, pow. *nowotarcki*, dział 78 wartości 17 złr.
- „ 448. **Dolega**, pow. *brzeski*, kier. Franciszek Sobota gospod., dział 106 war-
tości 26 złr.
- „ 449. **Trzelana**, pow. *rzyszowski*, kier. Piotr Miaskowski naucz., dział 106
wartości 23 złr. 50 ct.
- „ 450. **Jawornik polski**, pow. *rzyszowski*, kier. Antoni Gutkowski naucz., dział
124 wartości 28 złr.
- „ 451. **Wydra**, pow. *brzozowski*, kier. Adam Froń naucz., dział 101 wartości
24 złr.
- „ 452. **Dydnia**, pow. *brzozowski*, kier. Stanisław Bienia naucz., dział 101 war-
tości 24 złr.

- Nr. 453. **Zborowice**, pow. *grybowski*, kier. Wincenty Wawro naucz., dzieł 100 wartości 24 złr.
- „ 454. **Rycerka dolna**, pow. *żywiecki*, kier. Gustaw Herrglotz, dzieł 102 wartości 25 złr.
- „ 455. **Czchów**, pow. *brzeski*, kier. Michał Nieć naucz., dzieł 155 wartości 46 złr.
- „ 456. **Wola radziszowska**, pow. *myślenicki*, kier. Józef Wołoch naucz., dzieł 123 wart. 31 złr.
- „ 457. **Zielonka**, pow. *kolbuszowski*, kier. Władysław Krzywka naucz., dzieł 117 wartości 30 złr.
- „ 458. **Zbyszyce**, pow. *nowosądecki*, kier. Jan Kosiaty naucz., dzieł 114 wartości 29 złr.
- „ 459. **Odrzykoń**, pow. *krośniński*, kier. ks. Stanisław Gliwa proboszcz, dzieł 189 wartości 54 złr.
- „ 460. **Mników**, pow. *krakowski*, kier. Antonina Munkacsy naucz., dzieł 157 wartości 48 złr.
- „ 461. **Tonie**, pow. *krakowski*, kier. Stanisława Pelczar naucz., dzieł 120 wartości 27 złr.
- „ 462. **Lutoryż**, pow. *rzeszowski*, kier. Maryan Sernicki naucz., dzieł 144 wartości 39 złr. 50 ct.
- „ 463. **Cikowice**, pow. *bocheński*, kier. Franciszek Kołodziej naucz., dzieł 124 wartości 24 złr.
- „ 464. **Pierzchów**, pow. *bocheński*, kier. Karol Chorąży naucz., dzieł 143 wartości 39 złr.
- „ 465. **Kobiernice**, pow. *bialski*, przy Kółku roln. kier. Robert Kuhica naucz. dzieł 165 wartości 44 złr.
- „ 466. **Słotwina**, pow. *żywiecki*, kier. Marya Bętkowska naucz., dzieł 135 wartości 33 złr.
- „ 467. **Krzyweca uad Sanem**, pow. *przemyski*, przy Kółku roln. kier. Zygmunt Miaskowski naucz., dzieł 167 wartości 46 złr.
- „ 468. **Albigowa**, pow. *łańcucki*, przy Kółku roln., kier. ks. Antoni Tyczyński proboszcz, dzieł 143 wartości 40 złr.
- „ 169. **Wierzawice**, pow. *łańcucki*, kier. Zdzisław Misiewicz naucz., dzieł 135 wartości 33 złr.
- „ 470. **Miejsce**, pow. *krośniński*, kier. ks. Bronisław Markiewicz prob., dzieł 146 wartorci 42 złr.
- „ 471. **Brzeźnica**, pow. *ropczycki*, kier. ks. Tomasz Wroniewski proboszcz, dzieł 137 wartości 37 złr.
- „ 472. **Ostrowy baranowskie**, pow. *kolbuszowski*, przy Kółku roln., kier. Jan Wójcik naucz., dzieł 144 wartości 39 złr.
- „ 473. **Siedlce**, pow. *nowosądecki*, kier. Aleksander Koch naucz., dzieł 150 wartości 44 złr.
- „ 474. **Chomranice**, pow. *nowosądecki*, przy Kółku roln. kier. ks. Józef Kumor wik., dzieł 195 wartości 61 złr.
- „ 475. **Juszczyń**, pow. *myślenicki*, przy Kółku roln. kier. Jan Dyrz naucz., dzieł 150 wartości 44 złr.
- „ 476. **Frysztak**, pow. *jasielski*, kier. ks. Tomasz Stefanowski wik., dzieł 186 wartości 56 złr.
- „ 477. **Jastkowice**, pow. *tanobrzowski*, kier. Michał Bochniewicz naucz., dzieł 193 wartości 58 złr.
- „ 478. **Niedźwiada**, pow. *ropczycki*, kier. Antoni Jacek naucz., dzieł 156 wartości 48 złr.
- „ 479. **Czermin**, pow. *mielecki*, przy Kółku roln. kier. ks. Franciszek Łukański wik., dzieł 141 wartości 41 złr.
- „ 480. **Niebocko**, pow. *brzozowski*, kier. Władysław Pocałun naucz., dzieł 142 wartości 42 złr.
- „ 481. **Zawada**, pow. *ropczycki*, przy Kółku roln. kier. Jan Składzien rzadca dóbr, dzieł 175 wartości 54 złr.
- „ 482. **Ilkowice**, pow. *tarnowski*, kier. Antoni Matzenauer naucz., dzieł 131 wartości 32 złr.

- Nr. 483. **Płoki**, pow. *chrzanowski*, kier. Michał Niedbała naucz., dzieł 183 wartości 34 złr.
- „ 484. **Chrzastów**, pow. *mielecki*, przy Kółku roln., kier. Piotr Rec naucz., dzieł 171 wartości 52 złr.
- „ 485. **Osielec**, pow. *myślenicki*, kier. Jan Bieleś naucz., dzieł 146 wartości 40 złr.
- „ 486. **Markuszowa**, pow. *jasielski*, przy Kółku roln., dzieł 157 wartości 50 złr.
- „ 487. **Kąclowa**, pow. *grybowski*, przy Kółku roln., kier. Stanisław Wojtalewicz naucz., dzieł 151 wartości 46 złr.
- „ 488. **Lodygowice**, pow. *żywiecki*, przy Kółku roln., Franc. Mamak naucz., dzieł 177 wartości 56 złr.
- „ 489. **Futoma**, pow. *rzeszowski*, kier. Marcei Kałamarz naucz., dzieł 144 wartości 43 złr.
- „ 490. **Wysoka**, pow. *rzeszowski*, kier. Roman Bukata naucz., dzieł 158 wartości 50 złr.
- „ 491. **Polomyja**, pow. *rzeszowski*, przy Kółku roln., kier. Jan Wąsowicz naucz., dzieł 149 wartości 45 złr.
- „ 492. **Bratkowice**, pow. *rzeszowski*, przy Kółku roln., kier. Antoni Weiss naucz., dzieł 164 wartości 42 złr.
- „ 493. **Ochotnica nad Jamnem**, pow. *nowotarski*, kier. Józef Struzik naucz., dzieł 158 wartości 48 złr.
- „ 494. **Oświęcim**, pow. *białski*, kier. Stanisław Rzeszodko naucz., dzieł 249 wartości 90 złr.
- „ 495. **Głowaczowa**, pow. *pilzneński*, przy Kółku roln., kier. Józef Krzyżak naucz., dzieł 140 wartości 43 złr.
- „ 496. **Wiśnicz stary**, pow. *bocheński*, przy Kółku roln., kier. Franc. Wołek naucz., dzieł 151 wartości 42 złr.
- „ 497. **Buczków**, pow. *bocheński*, kier. Franciszek Szczepański naucz., dzieł 139 wartości 40 złr.
- „ 498. **Skawica**, pow. *myślenicki*, przy Kółku roln., kier. Walenty Dyrcz naucz., dzieł 196 wartości 63 złr.
- „ 499. **Koniuchy**, pow. *brzeżański*, kier. Władysław Janicki naucz., dzieł 135 wartości 31 złr.
- „ 500. **Barwałd dolny**, pow. *wadowicki*, kier. Franciszek Podworski organista, dzieł 122 wartości 27 złr.
- „ 501. **Siedliska**, pow. *tarnowski*, przy Kółku roln., kier. Wojciech Chmielowski naucz., dzieł 152 wartości 45 złr.
- „ 502. **Krzęcin**, pow. *wadowicki*, przy Kółku roln., kier. ks. Edward Ślaski proboszcz, dzieł 132 wartości 40 złr.
- „ 503. **Brzezinka**, pow. *białski*, przy Kółku roln., kier. Antoni Bielewicz naucz., dzieł 151 wartości 45 złr.
- „ 504. **Rzeszów**, wypożyczalnia przy domu karnym, kier. Józef Głuszkiewicz, prezydent sądu obwod. dzieł 169 wartości 60 złr.
- „ 505. **Szczepanów**, pow. *brzeski*, przy Kółku roln., kier. Franc. Skrzelowski, naucz., dzieł 190 wartości 32 złr.
- „ 506. **Brzozowa**, pow. *tarnowski*, przy Kółku roln., kier. Jan Lewandowski naucz. dzieł 113 wartości 30 złr.
- „ 507. **Wielka wieś**, pow. *brzeski*, kier. Stanisław Ziemia naucz., dzieł 117 wartości 32 złr.
- „ 508. **Psary**, pow. *chrzanowski*, kier. Jan Kroczek naucz., dzieł 111 wartości 30 złr.
- „ 509. **Sromowce**, pow. *nowotarski*, przy Kółku roln., kier. ks. Rafał Boryczewski exp., dzieł 107 wartości 29 złr.
- „ 510. **Zarównie**, pow. *mielecki*, kier. Michał Pociężyński naucz. dzieł 104 wartości 28 złr.
- „ 511. **Lubla**, pow. *jasielski*, przy Kółku roln. kier. Czesław Bogdalski naucz., dzieł 126 wartości 37 złr.
- „ 512. **Podlipie**, pow. *dąbrowski*, kier. Wojciech Zawada naucz., dzieł 100 wartości 25 złr.

- Nr. 513. **Nisko**, pow. *nisiecki*, kier. Wincenty Świtalski naucz., dzieł 230 wartości 80 złr.
- „ 514. **Kobyle**, pow. *bocheński*, kier. Władysław Daniec naucz., dzieł 101 wartości 25 złr.
- „ 515. **Tyrawa wołoska**, pow. *sanocki*, kier. Stanisław Niedzielski naucz., dzieł 151 wartości 50 złr.
- „ 516. **Dąbrówka wiśtocka**, pow. *mielecki*, kier. Henryk Płaszewski naucz., dzieł 110 wartości 34 złr.
- „ 517. **Siemiechów**, pow. *tarnowski*, przy Kółku roln., kiernw. ks. Wojciech Młyniec prob., dzieł 115 wartości 35 złr.
- „ 518. **Turka**, pow. *turecki*, kier. ks. Władysław Tryczyński wik., dzieł 200 wartości 65 złr.
- „ 519. **Wola bliższa**, pow. *łańcucki*, kier. Michał Grudziński naucz., dzieł 85 wartości 25 złr.
- „ 520. **Bibice**, pow. *krakowski*, kier. Józef Rogoziński naucz., dzieł 100 wartości 28 złr.
- „ 521. **Bolechowice**, pow. *krakowski*, przy Kółku roln., kier. ks. Józef Kania wik., dzieł 102 wartości 30 złr.
- „ 522. **Turczynek**, pow. *chrzanowski*, kier. Stanisław Gustawski, kierow. fabr., dzieł 153 wartości 46 złr.
- „ 523. **Kryswice**, pow. *mościcki*, kier. Zygmunt Solkowski właśc. fabr., dzieł 137 wartości 40 złr.
- „ 524. **Dębno**, pow. *brzeski*, przy Kółku roln., kier. ks. Jan Bobczyński prob. dzieł 128 wartości 35 złr.
- „ 525. **Bar**, pow. *grodecki*, przy Kółku roln., kier. Mikołaj Sereda naucz., dzieł 106 wartości 28 złr.
- „ 526. **Sobów**, pow. *tarnobrzegi*, przy Kółku roln., kier. Mibhał Wargala naucz., dzieł 128 wartości 35 złr.
- „ 527. **Dembna**, pow. *sanocki*, kier. Bronisława Konopka naucz., dzieł 69 wartości 26 złr.
- „ 528. **Chełm**, pow. *myślenicki*, kier. Wojciech Hajduk wójt, dzieł 60 wartości 17 złr.
- „ 629. **Wiewiórka**, pow. *pilzneński*, kier. Stanisław Wilkowicz naucz., dzieł 81 wartości 21 złr.

Czytelnie NN. 1 do 29 założono w latach 1882 i 1883, czytelnie NN. 30, 31 i wypożyczalnie NN. 32 do 36 w r. 1884, czytelnie NN. 37 do 50 w r. 1885, czytelnie NN. 51 do 68 w r. 1886, czytelnie NN. 69 do 100 w r. 1887, czytelnie NN. 101 do 137 w r. 1888, czytelnie NN. 138 do 196 w r. 1889, czytelnie NN. 197 do 303 w r. 1890, czytelnie NN. 304 do 410 w r. 1891, **czytelnie NN. 411 do 512 w r. 1892**, resztę zaś od NN. 513 do 529 w I. półroczu 1693 r.

W roku 1892 zasilono czytelnie NN. 19. 25, 27, 36, 45, 48, 57, 72, 76, 77, 81, 88, 103, 106, 108, 116, 119, 126, 127, 130, 131, 133, 138, 140, 144, 147, 151, 156, 158, 159, 160, 161, 168, 178, 192, 197, 210, 211, 213, 225, 226, 227, 239, 256, 258, 265, 273, 275, 276, 277, 294, 305, 306, 309, 310, 317, 318, 319, 331, 337, 347, 348, 358, 363, 389, 407, 415, 416, 459, 460, 461 dziełami w ilości 5.650 wartości 1767 złr. 24 ct., zaś w I. półroczu 1893 zasilono czytelnie NN. 11, 26, 30, 79, 90, 91, 96, 98, 109, 112, 122, 123, 124, 132, 145, 146, 148, 154, 162, 164, 167, 170, 171, 181, 189, 195, 196, 234, 240, 241, 242, 245, 247, 248, 249, 263, 266, 267, 290, 312, 325, 344, 354, 357, 366, 374, 404, 406, 426, 448, i 474 dziełami w ilości 2522 wartości 956 złr.

Do 31 grudnia 1892	wysłano do czytelń dzieł	75.816	wartości	20.650	złr. 48 ct. w darze	6895	dzieł
W I. półroczu 1893	wysłano do czytelń dzieł	4 348	„	1.496	„ — „	464	„

Do 30 czerwca 1893
wysłano do czytelń dzieł 80.164 wartości 22.146 złr. 48 ct. w darze 7.357 dzieł

Ogółem wysłano 87.523 dzieł.

512
411
101

Wykaz czytelni według powiatów:

1. Biała	24	Z przeniesienia	269
2. Bochnia	24	24. Mościska	4
3. Brzesko	16	25. Myślenice	30
4. Brzeżany	1	26. Nisko	8
5. Brzozów	9	27. Nowy Sącz	21
6. Chrzanów	17	28. Nowy Targ	15
7. Cieszanów	1	29. Pilzno	5
8. Dąbrowa	10	30. Podhajce	6
9. Dobromil	3	31. Przemyśl	5
10. Gorlice	8	32. Ropczyce	20
11. Gródek	1	33. Rzeszów	22
12. Grybów	10	34. Sanok	13
13. Jarosław	6	35. Tarnobrzeg	18
14. Jasło	11	36. Tarnopol	1
15. Kamionka strumiłowa	1	37. Tarnów	14
16. Kolbuszowa	10	38. Turka	1
17. Kołomyja	1	39. Wadowice	24
18. Kraków miasto	8	40. Wieliczka	36
19. Kraków powiat	37	41. Zaleszczyki	1
20. Krosno	12	42. Zbaraż	1
21. Limanowa	15	43. Złoczów	2
22. Łańcut	17	44. Żywiec	13
23. Mielec	27		
Do przeniesienia	269	Razem	529

TRZECIE SPRAWOZDANIE dyrekcyi szkoły dla sług płci żeńskiej

w Krakowie

za rok szkolny 1892/3.

I.

Szkoła założona przez krak. Tow. oświaty ludowej na mocy reskr. wys. Rady szkoln. kraj. z dnia 15 Stycznia 1890 r. l. 557, otwartą została w dniu 9 marca 1890 r. w zabudowaniu szkoły miejskiej na Smoleńsku.

Wpisy do szkoły

odbyły się w upłynionym roku szk. w dniu 11 września, a naukę rozpoczęto w dniu 18 września 1892 r

II.

Grono nauczycielskie.

Dyrektor: Julian Maciołowski.

Katecheta: Ks. Teofil Flis.

Nauczycielki: Augusta Stypkowska, Emilia Wyrobiszowna, Mieczysława Ślęczkowska, Aleksandra Bukowska, Paula Spławińska, Balbina Kulowna, Marya Kościńska, Jadwiga Wandasiewiczówna, Eugenia Borkowska, Jadwiga Majewska, Janina Halauksa, Helena Donhäuser, Wanda Odrzywolska, Zofia Zgórkowna.

III.

Statystyka uczennic.

1. Liczba uczennic wpisanych i uczęszczających:

Oddział	Grupa	wpisanych	uczęszcza- jących	prze- stało uczęszczać	% frekwencji	UWAGA
I.	A	80	61	19	76 ⁰ / ₀	
I.	B	72	38	34	53 ⁰ / ₀	
II.	A	79	48	31	61 ⁰ / ₀	
II.	B	39	30	9	77 ⁰ / ₀	
III.		28	13	15	46 ⁰ / ₀	
R a z e m		298	190	108	63 ⁰ / ₀	

2. Wiek uczennic :

Oddział	Grupa	nijęj 20 lat	wyżęj 20 lat	Razem	U W A G A
I.	A.	40	40	80	Najmłodsza uczennica li- czyła lat 11, najstarsza 48.
I.	B.	23	49	72	
II.	A.	29	50	79	
II.	B.	12	27	39	
III.		13	15	28	
R a z e m		117	181	298	

3. Wyznanie Wszystkie uczennice należały do wyzna-
nia rzymsko-katolickiego.

IV.

C z a s n a u k i.

Od dnia 18 września 1892 do dnia 4 czerwca 1893 r. były
w upłynionym roku szkolnym ogółem 33 lekcye niedzielne; każda
lekcya trwała od godziny 3 do 5 po południu, tj. 2 godziny,
a więc było w całym roku szkolnym 66 godzin nauki.

V.

N a u k a.

W myśl § 12 Statutu szkoln. udzielano każdej niedzieli we
wszystkich oddziałach następujących przedmiotów :

religii	$\frac{1}{2}$	godziny
języka polskiego wraz z gospodarstwem	$\frac{3}{4}$	"
rachunków	$\frac{1}{2}$	"
śpiewu	$\frac{1}{4}$	"

Razem 2 godziny.

Zakres nauki był następujący :

A. W oddziale I (grupa A i B).

Z religii: Utrwalono i uzupełniono znajomość prawd wiary
i przykazań boskich.

Z języka polskiego: Uczono czytania i pisania na pod-
stawie elementarza. W grupie A wyuczono małego alfabetu (czy-
tanie i pisanie grafiki); w grupie B poznano oba alfabety, mały
i wielki; czytano następnie ustępy zwięzłe z elementarza. W obu
grupach służył dyktat i odpisywanie ustępów jako ćwiczenie pi-
śmienne.

Z rachunków: W obu grupach rozwiązywano praktyczne
zagadnienia przeważnie z pamięci w zakresie liczby 100.

Z śpiewu: Wyuczono śpiewania powszechnie używanych
pieśni religijnych.

B. W oddziale II (grupa A i B).

Z religii: W obu grupach uczono religii wspólnie i wy-czerpano następujący materiał: Wyjaśniono sześć prawd; dziesięć przykazań bożych; pięć przykazań kościelnych; przy wyjaśnianiu popierano rzecz przykładami z biblii starego i nowego testamentu.

Z języka polskiego: W grupie A czytano, wyjaśniano i opowiadano ustępy z książki p. t. „Książka do czytania dla nauki dopełniającej w szkołach ludowych. Część I.“ Chleb kamienny. Braterska miłość. Rozmaitość zajęć ludzkich. Sąsiedzi. Św. Izydor. Módl się i pracuj! Dręczyciel zwierząt. Pięciu męczenników Kazimierskich. Święta Kinga. O dobrym i złym parobku. Poświęcenie Joasi. Kowal Młoteczek. Wędrówka sumienia.

W grupie B czytano, wyjaśniano i opowiadano z tej samej książki ustępy: Pięciu męczenników Kazimierskich. Św. Izydor. Kmieć królem. O złym i dobrym parobku. O rybach galicyjskich. Wyjazd do Ameryki. Ojczyzna i ojcowizna. Prawa i obowiązki. Osada w Woli Amerykańskiej. Chrystus Pan między ubogimi. O układaniu pism w ogólności. O listach. Zewnętrzna forma listu. Módl się i pracuj! Trzej przyjaciele.

W obu grupach uczyły się uczennice pisać. Poznały mały i wielki alfabet pisany w wyrazach i zdaniach. Następnie w krótkich odpowiedziach na dane pytania ćwiczyły się w piśmiennem wyrażeniu myśli. Za temat do tych ćwiczeń służyły zajęcia i obowiązki uczennic. Wreszcie praktycznie zaznajomiły się uczennice z układem zwykłego listu.

Z rachunków: W obu grupach rozwiązywano z pamięci i cyframi praktyczne zagadnienia w zakresie 1000.

Ze śpiewu. W obu grupach uprawiano wspólnie śpiew pieśni kościelnych.

C. W oddziale III.

Z religii: Wyłożono rzecz o artykułach wiary (rozbiór składu apostołskiego), o przykazaniach boskich i kościelnych oraz o sakramentach świętych.

Z języka polskiego:

a) Czytano i wyjaśniano z tej samej książki, jak w oddziale II., ustępy: Kazimierz Wielki. Chrystus Pan między ubogimi. Wyjazd do Ameryki. Ojczyzna a ojcowizna. Prawa i obowiązki. Osada w Woli amerykańskiej. Niedziela. Św. Kinga. Chleb kamienny. Wędrówka sumienia. Poświęcenie Joasi. Kraków. Pięciu męczenników Kazimierskich. Domowy złodziej. Cudowne ziółko. Jaką miarką mierzysz, taką ci odmierzają. Kmieć królem. Jan Sobieski gospodarzem. Górale tatrzańscy.

b) Z gospodarstwa domowego uczono: 1) o utrzymaniu porządku w pomieszkaniu, o utrzymaniu porządku w kuchni, przy-czem podano przepisy praktyczne, dotyczące utrzymania w porządku sprzętów gospodarczych; 2) o praniu bielizny, różnych ko-

lorowych materyj i delikatnych tkanin; o zakupowaniu i przechowywaniu wiktuałów, przyczem podano sposób rozpoznawania dobroci środków pożywienia jak: mięso, drób, ryby, nabiał, jaja, mąka, kasza itp.; 4) o gotowaniu potraw mięsnych, jarzyn, legumin itp.; 5) o przyrządzaniu kawy, herbaty itp.

Ćwiczenia piśmienne były streszczeniem ustępów czytanych i pouczeń gospodarskich, a wreszcie praktyczne pisma, przedewszystkiem listy.

Z rachunków: Uprawiano rachunek pamięciowy i cyfrowy na praktycznych przykładach z zakresu potrzeb gospodarstwa domowego, przyczem pouczono o miarach i wagach oraz nowych monetach.

Z śpiewu: Starano się osiągnąć czystość intonacyi i poprawność melodyi w powszechnie używanych pieśniach kościelnych i religijnych.

VI.

Ćwiczenia religijne.

Obok nauki religii udzielanej według planu w każdym oddziale osobno, odbywały się nadto przed Wielkanocą, przez trzy niedziele tj. 12, 19 i 26 marca rb. w kościele pp. Felicjanek na Smoleńsku nauki wielkopostne, mające na celu gruntowne przygotowanie uczennic do św. spowiedzi wielkanocnej. Nauki te wygłosił O. Wacław, kapucyn.

VII.

Wypożyczalnia książek do czytania.

Założona w myśl § 18 Statutu przez krak. Tow. oświaty ludowej równocześnie z otwarciem szkoły, posiada obecnie na użytek uczennic 498 dziełek w 509 tomach.

VIII.

Przybory szkolne.

Mianowicie książki, tabliczki, zeszyty itp. otrzymują uczennice bezpłatnie z funduszów na ten cel przez Wydż. krak. Tow. ośw. lud. dostarczanych.

IX.

Uroczyste zakończenie roku szkolnego

odbyło się w dniu 11 czerwca 1893 r. o godzinie 3-ciej po południu w sali szkolnej na Smoleńsku, w obecności reprezentantów władz szkolnych i duchownych oraz Wydziału krak. Towarz. oświaty ludowej.

Po odśpiewaniu pieśni nabożnej zagał uroczystość prezes krak. Tow. oświaty ludowej, ks. Kanonik Dr. Józef Pelczar. Następnie odpowiadały uczennice ze wszystkich przedmiotów w szkole nauczanych.

Po popisie złożył sprawozdanie roczne o stanie szkoły dyrektor Julian Maciołowski, poczem nastąpiło rozdanie nagród, udzielonych przez Wydział krak. Tow. oświaty ludowej w książeczkach kasy oszczędności na łączną kwotę 50 złr. oraz w książkach do nabożeństwa i do czytania. Żnany krakowski filantrop i przyjaciel oświaty ludu, a członek Wydz. krak. Tow. oświaty lud., Ignacy Żółtowski, złożył na 5 nagród dla sług, które od założenia szkoły tj. od trzech lat wytrwale do niej uczęszczają, kwotę 10 złr. Wreszcie komisarz biskupi ks. Kan. Franc. Wolff, na 2 nagrody kwotę 5 złr. Z tych wszystkich źródeł uzyskane nagrody rozdzielono na mocy uchwały grona nauczycielskiego w ten sposób:

w oddziale	I.	grupie	A.	pieniężnych	4,	w książkach	15
"	"	I.	"	B.	"	"	23
"	"	II	"	A.	"	"	22
"	"	II.	"	B.	"	"	14
"	"	III.	"	"	"	"	6

Razem pieniędzy nagród 24, w książkach 80.

Po rozdaniu nagród przemówił prezes krak. Tow. oświaty ludowej ks. prof. Dr. Józef Pelczar, kan. katedr. krak., dziękując Radzie miasta za udzielony lokal, dyrektorowi i nauczycielkom za bezinteresowną a gorliwą i skuteczną pracę; zwracając się zaś do sług, w pięknym, dłuższem przemówieniu wskazał im obowiązki i zachęcał do wytrwania w pracy i enocie, przyrzekając im błogostawieństwo boskie i pomoc ludzi zacnych.

JWy Delegat Namiestnika Kazimierz Laskowski, ze strony władzy wyraził uznanie dyrektorowi, ks. katechecie i nauczycielkom, przyrzekając przedstawić władzy szkolnej krajowej ich dobrze zasłużone w tej szkole nazwiska. Następnie do pięknych nauk ks. Prezesa dodał w gorących słowach zachętę dla sług, aby wytrwały i długoletnią pracą w jednej służbie, jednały sobie serca chlebowadawców i składały grosz krwawo zapracowany na ciężkie godziny choroby lub starości.

JWy Prezydent miasta Józef Friedlein, podniósł również zasługi krak. Tow. oświaty ludowej i nauczycielstwa około tej szkoły, przyrzekając przedstawić Świetnej Radzie miasta pożyteczną działalność tej instytucji około umoralnienia i umysłowego oświecenia sług lutejszych.

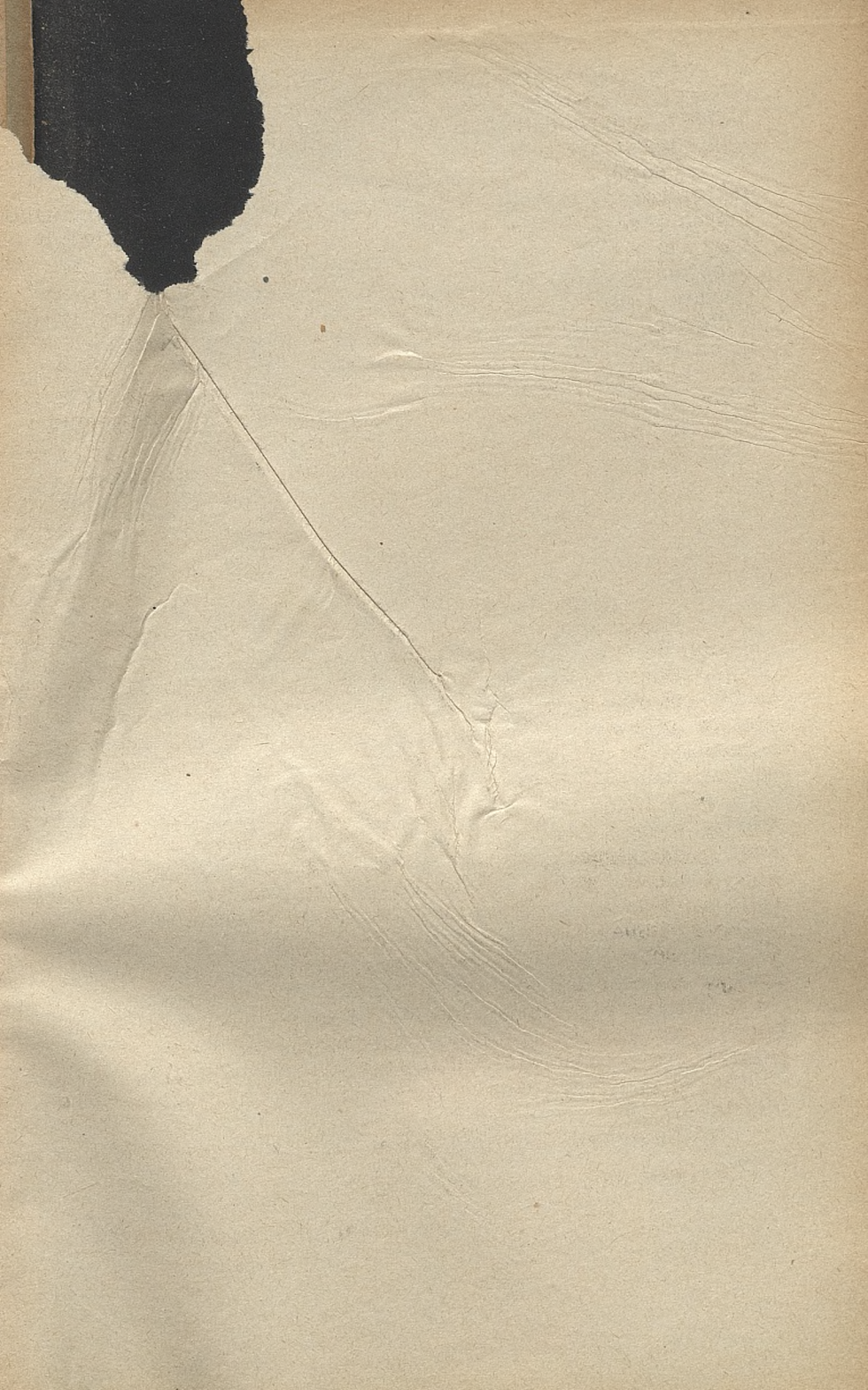
Odśpiewaniem nabożnej pieśni zakończono uroczystość.

Kraków dnia 11 czerwca 1893 r.

Julian Maciołowski

dyrektor szkoły.

aił uroczystość prezes
Dr. Józef Pelczar. Na-
h przedmiotów w szkoł

ne o stanie szkoł
wzdzanie nagró
rej w ksi
z w ks